

- Kiirkandur veest ei kaevanda. LK 4
- Jõekallastest saab puhkeala. LK 9
- Kehra finaalist võidu kaugusel. LK 10

“Kaanekujundused tulid plaatidele alles hiljem.”

ENDEL RUHT, LK 7

Maailmamängude avatseremoonial 3. juulil toimub Eesti suurim kontsertetendus 5600 tantsija-võimlejaga.

Regina Lilleorg

3. JUULIL LÄHEB VÄGEV PIDU KÄIMA

5600 tantsijat esineb Tanel Padari ja The Sun'i saatel

■ 1.-8. juulini peetakse Tallinnas CSIT (rahvusvaheline tööliisipordiliit) II ülemaailmsed spordimängud ehk Maailmamängud.

Regina Lilleorg
regina@harjuelu.ee

3. juulil toimuv avatseremoonial tantsivad 5600 võimleja ja tantsija hulgas ka Harjumaa mudilased, noored ja täiskasvanud.

Maailmamänge, mis on valdavalt amatöörspordilaste spordimängud, korraldab Eesti Spordiselts Kalev koostöös võimlemistreenerite klubiga Katrek.

3. juulil toimuv kahel kontsertetendusel, mis ühtlasi ongi Maailmamängude avatseremoonia, tantsib kokku 5600 võimlejat ja tantsijat kogu Eestist, koos eestlastega tantsivad ka soomlased ning Taani akrobaadid. Avatseremooniale eelneb rongkäik Vabaduse väljakult Kalevi staadionile, selles osalevad kõik esinejad ja 25 riigi sportlased.

Esmane rokkvõimlemine

Täiesti uudne võimlemispidu toimub koos ansambliga The

TEAVE

Harjukad üle vaadatud

- Maailmamängudel esinevad mudilased Veskitammi, Tibutare, Randvere, Laagri, Viimsi Piilupesa, Timbulimbu, Päikesekillu lasteaedadest, Kose-Uuemõisa lasteaed-alkoolist, Ääsmäe põhikoolist.
- Osalevad noored, daamid ja c-rühmad Maardu, Saue, Kehra ja Jüri gümnaasiumist, Loksa Vene Gümnaasiumist, võimlemisklubist Sistrum, Tabasalu ühisgümnaasiumist, Kallavere keskkoolist, Ääsmäe, Risti, Lagedi ja Ruila põhikoolist, Riisipere, Aegviidu ja Turba kultuurimajast, samuti Aruba ja Mixit Rae Huvikoolist, naisrühm Harakad, MTÜ Kapak ja Daalias-naisrühm.
- Poiste ja meeste tantsul osalevad Kallavere keskkooli tantsijad.

Sun, Tanel Padari kõrval astuvad üles ka Lenna Kuurmaa ja Ott Lepland. 5600 tantsijale ja võimlejale lavastas The Suni lugudest koosneva võimlemispeo Märt Agu.

Maailmamängude kontsertetenduse võimlemise projektijuht Lembe Laas rõhutab, et tegemist on Eesti suurima kontsertetendusega. “Mitte kunagi varem pole võimlejad ja tantsijad rokk-

ansambli elava muusika saatel üles astunud,” ütleb ta.

Kui ülevaastustel tantsivad rühmad salvestuste järgi, siis suvisel proovinädalal ühinevad proovidega ka Tanel Padar ja The Sun.

“Eks neil tuleb väga täpselt mängida, tantsijad ja võimlejad on ju õppinud nende lugude salvestuste järgi oma tantsud selgeks,” lisab Laas. Peol esine-

vad lasteaedade, koolide, seltside ja päevakeskuste rahvatantsurühmad ning ühenduste võimlemis- ja liikumisrühmad, noorkokad ning kodutütred. Oma etteasted teevad BMX ratturid, skyrunnerid, rulatajad ja rulluisutajad.

Võimlemispeol esinevad soomlased ning taanlased tantsivad samuti rokkansambli lugude järgi. “Taanist on tulemas akrobaatikarühm, kus noorim tantsija on 12- ja vanim 75-aastane,” tutvustab Lembe Laas.

Suve suurendus

Lapsevanemana mudilast saates jäi juba tantsude läbimängust vägev mulje. Kui saalitäis helesinistes riietes päikesekollastes mütsikestes mudilasi värviliste hiigellilledega tantsule hoo sisse sai, võis ainult aimata, kui vägev see suvel Kalevi staadionil välja näha võib.

Hingminevalt südamlilik oli suurte ja väikeste ühistants.

“Võta enesele aega ja sa näed...” kõlas laul, mille saatel suured tüdrukud mudilastel eest ära astusid, tagasi vaatasid ja mudilased järgi lehvitasid ning siis suurteni vudisid.

Särgava: Rahvaliid jäi ühinemisega hiljaks

■ Rahvaliid (RL) ja sotsiaaldemokraadid hakkavad pidama läbirääkimisi, et mõlemad erakonnad lõpuks kokku panna. Nissi valla ettevõtja Juhana Särgava hinnangul pidanuks RL liituma juba mullu.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

12. aprilli õhtul toimunud RL-i volikogu otsustas alustada ühinemisläbirääkimisi Sotsiaaldemokraatliku Erakonnaga ning moodustas delegatsiooni, mille ülesandeks on erakondade ühisosa kaardistamine ja ühinemislepingu väljatöötamine. Läbirääkimiste delegatsiooni juhib erakonna esimees Karel Rüütli, sotside poolt erakonna juht Jüri Pihl.

Otsus tekitas RL-s tormi. Kas tõesti läheb erakond lõhki ja osa ühineb näiteks Keskerakonna või mõne muu erakonnaga? Seda uuris Harju Elu Nissi valla põllumajandusettevõtjalt Juhana Särgavalt.

Mehe hinnangul on ühinemisotsus igati vajalik, sest muidu ei jääks erakonnast midagi alles. Isegi mitte jälge Eesti poliitmaastikul. Kuid sellega on jäädud lootusetult hiljaks.

“Õige aeg oluks mullu. Sest vana RL-i suund ei toimunud siis ega toimi ka praegu,” ütleb Särgava.

Tema arvates võib erakond lähiajal jaguneda kolmeks. Osa ühineb kindlasti sotsidega, kuid on ka Keskerakonna ning Reformierakonna pooldajaid. IRL-i või rohelistega ühinejad ilmselt ei ole.

Rongid hakkavad Sakus peatuma

■ Alates 30. maist peatuvad Sakus Edelaraudtee Tallinn-Viljandi diislrongid. Seni jätsid rongid õllepealinna vahele.

Saku alevikus elab 4700 inimest, kellest märkimisväärne osa töötab ja õpib Tallinnas ning kasutab igapäevase transpordivahendina rongi. Seoses sellega pöördu Saku vallavalitsus majandus- ja kommunikatsiooniministri poole sooviga lisada Tallinn-Viljandi ja Viljandi-Tallinn rongidele peatus Sakus.

Ministerium võttis arvesse ka asjaolu, et 2010. aastal alustatakse Türi-Viljandi raudteeli-

Edelaraudtee rong. Internet

gu kapitaalremonti, mille ajaks suletakse rongiliiklus antud lõigul. Edelaraudtee AS-ile esitati palve lisada kõigi Tallinn-Viljandi ja Viljandi-Tallinn reisirongide sõiduplaani Saku peatus 30. mail algaval liiklusgraafikupeerioidil. (HE)

PAKUME TÖÖD MÜÜGIJUHILE

Seoses töömahu suurenemisega pakub ajaleht Harju Elu tööd müügijuhile. Põhitöök on reklaami planeerimine ja müük, raamatute hulgi müük, suhtlemine klientidega nii *tete-a-tete* kui telefonitsi.

Töökohale kandideerijalt ootame head suhtlemisoskust nii kõnes kui kirjas, inglise keele oskust suhtlemisel välispartneritega (kasuks tuleb ka vene keel), arvuti kasutamise oskust, autojuhtimise kogemust. SUURESTI TULEB KASUKS VARASEM MUÜGITÖÖ KOGEMUS.

Omalt poolt pakume: katseperioodil pöhitasuna 4000 krooni neto + müügitasu, töö kesklinna loominguilises keskkonnas, täiendõpet kohapeal.

Oma CV saada aadressil ylo@harjuelu.ee, täiendav informatsioon telefonil 631 1456

MAAVALITSUSE VEERG

Ülle Rajasalu
Harju maavanem

Ootamatu pärl – Maardu

Tunnistan, et mul polnud enne maavanemana tehtud viisi Maardusse kaua aega olnud põhjust sinna linna minna. Mäletasin seda kohta tööstusasumina, kus võimsesid hallid paneelmajad ja aukus teed. Täna aga soovitan teilegi Maardusse minekut, näiteks Sorotšintso laada ajal.

Tegelikult on praegugi Maardu nõukogude aegses linnailmes näha rusuvat tööstuspiirkonna meeleolu. Kui aga linna parkides ja linnavalitsuse ees tervitasid meid juba hooldatud ja kauniks seatud lillepotid ning korralikud ja puhtad tänavad, tuli tunnistada, et linnaelanike elukeskkonnast hoolitakse.

Rääkides Maardu teemadel tabasin end mõttelt, et oma kultuuri hoides ja hinnates me ei teadvusta, kui palju on huvitavaid ja positiivset siinsamas. Maardu on oma 43 rahvusega ja hulga erinevate pidustustega tegelikult meile koju toonud hulga avastamisrõõmu. Erinevate traditsioonide kohaselt peetakse vene vastlapäeva, valgevene Janka Kupala päeva (jaanipäev) ning ukrainlaste Sorotšintso laada ja paljuskki on tegemist hea näitega, kuidas integratsioon toimib. Inimesed armastavad oma kodu ja kodumaad, kuid ei unusta oma juuri ja traditsioone.

Samal ajal on Maardu hetkeolukord päris karm, kuna töötus on selles linnas järsemalt kasvanud kui mujal. Võrreldes 2007. aastaga on toetuse taotlejate arv kasvanud pea viis korda ning 700-800 perekonda on sellised, kus mõlemad vanemad on töötud. 16 000 elanikuga linnale on see väga suur number. Vesteldes hooliva ja pädeva Maardu sotsiaalajaja juhatajaga oli selge, et koha peal tehakse väga head tööd, et olukorda leevendada – linnavõimudele tuleb tunnustust avaldada, kuna sotsiaalküsimused on prioriteedina teadvustatud.

Inimesed armastavad kodumaad, kuid ei unusta oma juuri.

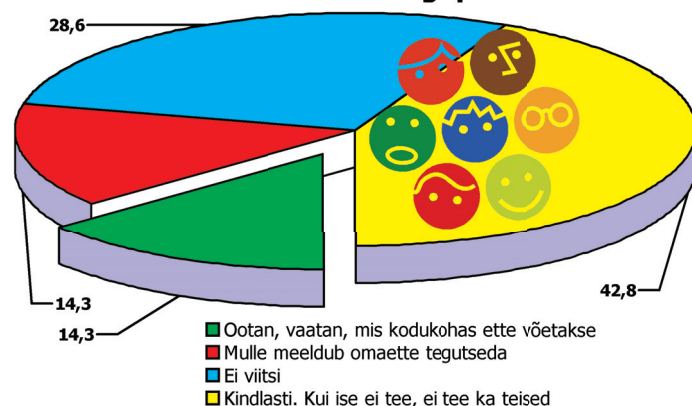
Üldiselt sai kinnitust teadmine, et inimesed, kes teevad oma tööd hingega, teevad ära suuri asju. Kallaveri kooli külastades oli lausa imekspeandav, et korras ja hubane 200 õpilasega kool võis uhkeldada täismõõtmelises spordisaaliga, kuhu mahtus kaks korvpalliplatsi, lisaks veel maadlusaal ja jõusaal. Äärmiselt soe ja tore direktor Silvi Mets oli kinnituseks, et selles koolis jõutakse iga õpilasele. Kooli heast õhkkonnast andis aimu ka see, et iga vastutuliijat tervitati ja see on selles koolis tavaline. Ka lapsed kinnitasid, et koolis on neil mõnus õppida. Kui arvestada, et Maardu territooriumil elab üle 2500 eestlaste, on tegelikult lapsi kindlasti rohkem, kes võiksid kodu lähedal koolis käia. Arvestades, et paljud Muuga lapsed käivad Pirital ja mujal Tallinnas koolis, leian, et Muuga lasteaed-alkool vajab kiiret ehitamist.

Tahtmata peatuda pikemalt probleemidel transpordis, veemajanduses või teedehituses, andis linna tegutsemise kinnitust soovist elukeskkonda järjest parandada. Ootan huviga reostatud ja soostunud Kroodi oja äärses ala muutmist linna pärliks ja rahvamaja ehitust. Igal juhul on Maardu muutunud väikelinnaks, kus inimesed teavad üksteist, käivad läbi ja toetavad. Minge sinna külla, just festivalile – usun et saate meeldivalt üllatava kogemuse osaliseks.

ONLINE KÜSITLUS

www.harjuelu.ee

Kas võtate osa Teeme Ära talgupäevast?

Harju Elu 16.04.2010

Hinnatust ja hindamatust

Tööpuuduse kasv olla pidurdunud, tööpakkumiste arv aga suurenenud. Suurenenud on ka pikaajaliste töötute arv. Algamas on hooajatööde aeg, mis töötab ajutist leevendust neile, kel ammu sentigi pole õnnestunud teenida.

Kas aga hooajatöödele tunglejad on? Täna lehenumberis saab sõna tööandja, kes pöördus neli aastat tagasi ise õpilasmaleva korraldajate poole, et need talle rühma noori tööle saadaks. Firmajuht oli väsinud sellest, et pidevalt töökohti vahetavatel täiskasvanutel polnud tööhajumust ega vahel tahtmistki. Polevat ka praegu, ning mees pakub, et küllap peetakse turbarabas rassimist ka liialt prostaks tööks.

Noortele sobib töö küll, olevat viisakad ja töökad ning firmajuht Enn Kivi soovibab kõigil tööandjail, kel võimalik, leida noortele suvekuudeks jõukohast tööd. Kivi rõõmusub, et suuresti on noorte panus see, et firma turvas Hollandis ja Saksamaal väga kvaliteetseks on hinnatud, kodumaisest turust rääkimata.

Noored vajavad tööhajumust ja selle

väärtust rahas mõõta ei saa. Vajavad ka palka. Tänavu suvel on õpilasmalevase keskmine tunnitasu kaksikümneid seitse krooni tunnis. On seda vähe või palju? Kellele seda vähe tundub olevat, saab lisaboonusena hea seltskonna ja suvemälestusi, firmajuhi sõnul ka pruuni jume ja linnulaulu.

On peresid, kus õpilasmalevase palk on suvel ainus sissetulek peale toimetulekutoetuse, sestap püüavad omavalitsused malevlastele tööd pakkudes koha tagada lapsevanema osalusmaksuta, mida pealinna malevasusse suundujate eest tuleb maksta 300-500 krooni.

Kõige eest siin elus tulevat maksta. Igal juhul on tööandja nõus maksma, kui töötegitaja korralik on. Maksta tuleb ka vaba aja eest. Nii võib tänasest lehest lugeda, et mitmes maakonna paigas saab põnevat käsitööd ja kunsti õppida, selle eest aga tuleb maksta. Tasu õpetamise eest on sümboolne, lisaks on mõnel pool vaja ka materjal kaasa tuua või kinni maksta. Saadavad oskused aga on hindamatud.

KÜSITLUS

Kas osalete "Teeme Ära" talgupäeval 1. mail?

Leemet Vaikmaa
Padise vallavanem

Sirje Põllu
Neeme külavanem

Mihkel Rebane
Kiili Gümnaasiumi direktor

Olen senistel "Teeme Ära" üritustel talgujuhina osalenud. Tänavu langeb kahjaks samale ajale ümarguse sünnipäeva ja 20. tööjuubeli tähistamine, mistõttu olen abistavatel töödel. 1. mail kogunevad vallamaja juures talgulist, et suunduda Padise metsade ja külade koristamisele tekkinud prahist. Korraldan prügi äravedu ning kevadeti traditsiooniliseks saanud ohtlike jääkide ja vanaraua kogumist. Seda muidugi enne ja pärast talgupäeva.

Kuna eelmisel aastal olime mõttetalgulist, siis sel aastal ühineme koristustalgutega, kuid mitte 1. mail, vaid 2. mail, sest küllale sobib nii paremini. Selline külakoristus on toimunud juba mitmendat aastat, meie tegusa Neeme Naiste Rannavalve Seltsi eestvedamisel. Esmesed edusammud olid eelmise aasta näha, kus koristustöödel osalesid ka külanoored. 22. aprillil toimuv talgukoosolekul teavitame veelkord inimesi talgute vajalikkusest.

Me teeme kooliga hea korrapäeva 30. aprillil, seega oleme talgutoetusega seotud igal juhul. Teeme kooli ümbruse korda, korrastame pargiala. Pakume õpilastele ka töökõrvast – muusikat ja herne-suppe. Nii et töö ja vile käivad koos. Ma ise elan Luigel ja ei tea veel täpselt, kas seal midagi korraldatakse. Kui sealkandis talgud toimuvad, ei välista, et võtan osa.

Ene Martsepp
Paldiski linna volikogu liige

Marge Tali
Raamatu-pidaja

Inge Angerjas
Keila linnaaednik

Kindlasti tahan ma talgupäeval kaasa lüüa. Ainult pole veel otsustanud, millises paigas ma abiks olen. Seal saab kindlasti põnev olema. Linnavalitsus plaanib talgulist abi kasutada surnuaedade koristamisel, aga üks grupp läheb ka Pakri saartele. Aga ega polegi tähtis, kus ma käed külge panen. Paldiski on ju minu linn, peab korras olema.

Mina ei osale, abikaasa küll. Tema osaleb Rapla maakonnas Kuusiku lennuvälja ümbruse korraldamisel, kus ta tavaliselt deltaplaaniga lendamas käib. Mina osalen lastega meie iskliku kodu korraldamise talgutel, kasutan vaba päeva kevadise suurpuhastuse tegemiseks.

Talgutel osalen küll. Linnal on plaanitud Kesk-pargis puude istutamine ning kõik vajalik on selleks juba tellitud. Park saab juurde 60 uut puud. Rahvast on talguteks enast piisavalt kirja pannud ning huvi linna korraldamise vastu on suur.

Arno Kannike
Iru külavanem

NÄDALA PLUSS JA MIINUS

SURVE KANDIS VILJA
Keskkonnaministri korraldusega otsustab Nabala karstiaala saatuse ekspertiisi.

TULEGA MÄNGIMINE
Vaatomata pidevale teavitamisele põletavad inimesed kulu, seades ohtu nii end kui teisi.

TULEMAS

Reede, 16. aprill

- Turba Gümnaasiumis kell 19 Turba Gümnaasiumi tütarlastekoori kevadkontsert.
- Aruküla rahvamajas kell 12.20 Kuressaare Linnateater lastelavastus "Unenägu".
- Kuusalu rahvamajas kell 19 Teater:D esitab "Armastuse edetabel".
- Viimsi huvikeskuses Harjumaa Laululaps 2010 eelvoorud.

Laupäev, 17. aprill

- Veskitammi kultuurikeskuses kell 12 ülevabariigiline laulufestival "Veskitammi Lauluratas 2010".
- Jüri raamatukogus kell 12 muinasjututund.
- Kolgaküla rahvamajas Kuusalu valla kirbuturg.
- Viimsi huvikeskuses Harjumaa Laululaps 2010 eelvoorud.

Pühapäev, 18. aprill

- Saku vallamajas kell 10 Saku Kevadtäika.
- Jõelähtme rahvamaja hoovist stardib kell 12 Jõelähtme IV Rattamaraton.
- Padise rahvamaja saalis kell 13 lauluvõistlus Padise laululaps 2010.
- Riisipere kultuurimajas kell 14 Nissi Trollide 15. sünnipäevapidu.

Kolmapäev, 21. aprill

- Keila Tervisekeskuses kell 10 doonoripäev.

Kadunud mehed võisid vajuda läbi jää

■ 25. märtsil oma elukohast lahkunud ja tänase päevani kadunud kahe mehe auto leiti Kaabeneeme poolsaarelt. Kohalike hinnangul võisid nad vajuda läbi hoovuselise Kolga lahe jää.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Põhja prefektuuri pressiesindaja Aleksandra Solntseva kinnitustel leiti 31. märtsi päeval Kaabeneeme poolsaarelt sõiduauto Toyota, millega 58-aastane Hindrek ja 30-aastane Arne olid sõitnud väidetavalt suusamatkale.

Auto asukoht toetab oletusi, et mehed võisid suusatada mõnele ranniku lähedal olevale väikesaarele ning seetõttu on alustatud ka otsinguid merel. Siiani pole neist aga mingisuguseid jälgi.

"Meeste otsimisega on tegeletud nii korrakaitse- kui kriminaalpolitseinikud ning piirivalvurid. Mehi on aktiivselt otsitud helikopteriga ja kolmel erineval päeval piirivalvelaevadega. Samuti on väljas käinud auto- ja jalgsipatrullid," selgitas Solntseva.

Otsingud on politsei esindaja sõnul kestnud juba mitu päeva ning selle aja jooksul on põhjalikult kontrollitud Kaberneeme ja Kolga lahte ja lähel olevaid väikesaari. "Siiani ei ole need otsingud paraku tulemust andnud," lisas Solntseva. Midagi kriminaalset politsei esialgu ei kahtlusta.

Kaberneeme mees Raimo Kägu kinnitab, et poolsaare otsa ja Koipsi saare vahel on väga kõvad hoovused. Seetõttu on ka kõige karmimal talvel väinal üsna õhuke jää.

Kui mehed tõesti märtsi lõpus poolsaare tipust jääle kõndima läksid, võisid nad sellest ka läbi vajuda.

Kägu arvates on see kummaline, et nad ei tulnud sadamasse jääolude kohta midagi küsima.

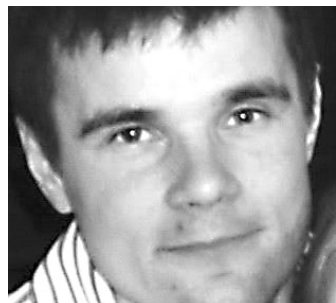
"Ilmaolude uurimine on elementaarne. Alati aitab kapten ja mees, keda hüütakse Kaberneeme Jaaniks. Nemad teavad olusid väga hästi," ütleb Raimo Kägu.

Politsei palub kõigil, kes teavad midagi piltidel kujutatud meeste asukoha kohta, võtta ühendust telefonidel 612 4450, 5690 7719 või politsei lühinumbri 110.

58-aastane Hindrek on 183 cm pikk, kõhna kehaehitusega ning kannab prille. Tal on lühikesed hallid juuksed, sinikas-halli värvi silmad. Mehel oli seljas tumesinine kapuutsiga kombinatsioon ja pruunid kindad, peas must spordimüts ning jalas poolkõrged tumedad või saapad.

2x Erakogu

30-aastane Arne on 172 cm pikk, kõhna kehaehitusega. Tal on lühikesed tumedad juuksed ja sinikas-halli värvi silmad. Mehel oli seljas halli värvi kunstnahast lukuga jope ja kilematerjalist mustad traksidgeda püksid, peas must müts valge kirjaga, jalas sinikas-mustad saapad ja kaelas jääme kett.

Vasakul asuv elevaatorihoonne jääb puisti. Alles jäävad ka kaks parempoolset elevaatorit, mis kaetakse plekkvoodriga. Lammutatakse esiplaanil olev hooneosa. Allar Viivik

LAMMUTAMISEKS LÄHEB MAIS

Söödatehase hoone kaob maa pealt

■ Üle 35 aasta Keila linna edelapiiril kõrgunud endise teraviljakombinaadi jõusöödatehasest on pool suveks lammutatud. Teine pool ehitatakse ümber ning selles hakatakse hoidma vilja.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

40 meetrit kõrge teraviljakombinaadi (TERKO) elevaatorihoonne rajati Keila servale 1970. aastatel. Selle kõrvale kerkis samal ajal jõusöödatehas. Täna on tehase hiigelhoone tühi ning kogu kompleksis võib hea tahtmisega korral filmida järgi kultusfilmile "Stalker".

Viimasel nädalal on söödatehase hiigelhoones ja selle ümbruses mütanud ehitusfirma OÜ Silindia töömehed. Eelmisel nädala lõpus lammutati osaliselt kaalumaja. "Seal ei olnud midagi erilist lammutada. Kerge kivihoone," räägivad firma töödejuhatajad Nikolai Rand ja Andres Juhkam.

Plats olgu valmis

Mis toimub aga tehase hiigelhoones täna? Ning kui palju sellest maha lammutatakse? Rand ja Juhkam kinnitavad, et praegu võetakse tehases maha torusid, kaableid ning korruseid tühjentatakse olmeprahist.

Sorteeritud lammutusjäätmed laaditakse konteineritesse, olmeprahit veetakse prügilasse, betoon- ja kivijäätmed lähevad taaskasutusse ning lammutusest

TEAVE

Teravilja- ja jõusöödatehas

- Keila servale Linnamäe teele hakati teravilja eksperimentaalkombinaati (TERKO-t) rajama 1972. aastal. Elevaator alustas tööd 1975. aastal, jahuveski 1977 ja jõusöödatehas 1979. Rajati ka karbamiiditsehhi ning kruubitsehhi, tippaegadel töödeldi kombinaadis 245 tonni vilja ööpäevas.
- TERKO ehitamine rikkus Keila edela- ja lõunaosa elumajade põhjavett. Lisaks paiskasid hiigerajatise veski ja tootmise töötamise ajal õhku tolmu ja häirisid müraga linna.
- Täna on töötav TERKO terotooriumil palju väikesi ettevõtteid.

saadav metall vanarauaks. Tehase hoone lammutustööde osas käivad läbirääkimised erinevate firmadega, kuid lõplikku valikut pole tehtud.

Kuidas kõik välja näeb?

Lammutatakse tehasehoone linnapoolne osa. Lammutustööd on planeeritud alustada alles mai keskpaigas. Selleks ajaks peab olema ette valmistatud plats, turvatsoonid ning piirdeid. "Ümbrus peab olema täiesti kinni, et siia ei pääseks kedagi lammutuse ajaks," rõhutab Juhkam. Samuti ei tohi olla mitte mingit ohtu ümbruskaudsetele hoonetele, töötajatele ja elanikele.

Hetkel aitavad projekteerijad leida lahendust, kuidas kõige ohtumalt hoone demonteerida, et ei tekiks ohtu lammutuses osalejatele.

Ehitusfirma kinnitustel on arutatud on erinevaid versioone lammutusfirmadega. Tööd on planeeritud teha järgnevalt: hoonest ja selle ümbrusest eemaldatakse olmeprahit, hooned olevad seadmed ja metallkonstruktsioonid.

Seejärel eemaldatakse katusekattematerjal, poorbetoonist täide lõhutakse löökvasaraga ja tükeldatakse ning avatäited.

Edasi lammutatakse kolm teise korruse tasandis paiknevat tehnoloogilist galeriid.

Kõrgema hooneosa raudbetoonist karkass koos teiste kandekonstruktsioonidega lammutatakse sektsioonide kaupa, alates välimisest osast.

Lõpuks puhastatakse lammutustööde ala, see tasandatakse ja ehitusjäljed kaotatakse.

HARJU ARV

36 459

- 1. jaanuarist 2010 on Saue linnapea palk 36 459 krooni.

LÜHIDALT

Kohus hakkab Vopaki lagi arutama mais

Tallinna halduskohus hakkab arutama AS-i Vopak E.O.S lagi Maardu linnavalitsuse vastu Tallinna vangla ehitamiseks antud ehituslubade tühistamiseks 20. mail.

Ettevõtte seisukoht on, et Maarduse plaanitav vangla piiraks firma äritegevust ning kohustab firmat tegema märkimisväärsed investeeringuid täiendavatesse ohutus- ja turvameetmetesse. (HE)

Stadleri rong.

Stadler

Elektriraudtee rongihanke võitis Stadler

Elektriraudtee kuulutas välja 18 elektrirongi ja 10 diislerongi hanke võitjaks Šveitsi ettevõtte Stadler Busnang AG. Stadleri poolt toodetavad 18 elektrirongi maksavad 1,25 miljardit krooni. Esimesi testsõite uue elektrirongiga hakatakse Harjumaal läbi viima 2012. aasta suvel. (HE)

Superstaari Ott esines kodupaigas

Teisipäeval andis Ott Lepland Jüris kontserdi. Kevadel TV3 saate "Kes tahab saada superstaariks?" võitja on seal ka ise koolitarkust kogunud. Debüütalbumi esitluskontsert algas Rae kultuurikeskus õhtul kell seitse. Juba varem oli saal rahvast punnil. Rõdul ja põrandal istus publikut mudilastest kuni vanavanemateni. Pärast kontserti jagas Ott Lepland fännidele ja sõpradele autogramme. (HE)

Mõisakoolidele jagatakse kaks miljonit

Kultuuriministeerium kuulutas välja konkursi mõisakoolide muinsuskaitseliste uuringute, projekteerimis- ja restaureerimistöde rahastamistootlustele.

Riigi haridusametustele ja laste hoolekandeametustele puhul ei nõuta omafinantseeringut, kohalike omavalitsustele puhul peab olema omafinantseering 15 protsenti ning teiste taotlejate puhul 50 protsenti projekti kogumaksumusest. Taotlust tuleb esitada 3. maiks. (HE)

(Vasakult) AS Kiirkandur müügijuht Kalev Ollo, mäetööde juht Julia Guljevitš ja juhataja Tiit Ploom on ühel meelel, et firma tegutseb keskkonda hoidval säästva arengu printsiibilil. Kui keskkond on ohus, siis ei kaevandata.

Regina Lilleorg

KAEVANDUSETTEVÕTE TOODANG JÄÄB EESTIMAALE

Kiirkandur vägisi kaevandama ei lähe

■ Tuhala Nõiakaevu kaitseks antud 55 831 allkirja hulgas seisavad ka kaevandusfirma Kiirkandur AS juhtide ja töötajate allkirjad. Meedias "pahade" kirja jäänud kaevandajad tavaliselt ise sõna ei võta.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

1994. aastal asutatud AS Kiirkanduri põhitegevuseks on kruusa-, liiva- ja paekarjääride haldamine. Harkujärve kontorist annab müügijuht Kalev Ollo, kelle tööst suure osa moodustab arendustegevus, põhjaliku ülevate firma tegevusest.

Ligi 80 % firma toodangust läheb teedeehitusele, ülejäänud kulub üldehitusele. Kalev Ollo sõnul on põhjendamatult rahva süüdistus, nagu tahaks kaevandajad vaid seetõttu lubjakivi kaevandada, et see välismaale parseldata. "Kogu meie toodang jääb Eestisse," rõhutab ta.

Vägisi ei kaeva

Ligi sajale inimesele tööd pakkuv firma püsib raskete aegade kiuste, ehkki kliendid on hetkel seitse miljonit võlgu.

"Masule vaatamata pole me mitte kedagi koondanud," ütleb Ollo.

"Meie firma pole ükski kord

TEAVE

AS Kiirkandur

- Asutatud 1994. aastal, põhitegevuseks on kruusa-, liiva- ja paekarjääride haldamine.
- Firma purustab materjali mobiilsetes purustites ja sõelub teede- ja tavaehitustel vajalikeks fraktsiooniks. Purustab ja fraktsioneerib ka ehitusjätmeid.
- Praegu on firmal kaevandamisluuba 8 karjääris üle Eesti, Harjumaal asuvad karjäärid Nissi, Padise, Saku, Kõue ja Keila vallas.

Allikas: www.kiirkandur.ee

vägisi kaevandama läinud. Kui kohalik omavalitsus leiab, et neil pole seda kaevandust vaja, siis meie oma nina sinna ei topi," ütleb Olle veendunult.

Nabala maardla puhul on mehed arvamusel, et karsti seal pole. Paekivikihtide vahel olevat ikka vett ja senine geoloogiline seire karsti ja maa-aluste jõgede olemasolu ei näita. "Enne, kui midagi üldse taotlema hakkasime, küsisime Saku ja Kohila omavalitsuste nõusolekut ja selle me saime. Ka muinsuskaitse oli nõus," meenutab Kalev Ollo ja lisab, et kui kavandatava karjääri alale jääb näiteks Kalevipoja mõök või kasvõi kalme, jääb jutt katki. Toona saadi uuringuload, ent siis vahetus omavalitsustes võim ja kõik muutus.

"Sa nagu saad ja siis ei saa.

Eraettevõtte hakkab tööle, investeerib ja järgmine võim ütleb, et poisid, kaduge siit minema," nimetab Ollo olukorda ebaloomiliseks.

Vallale kasu

"Mina andsin ka oma allkirja Nabala kaitseks. Mina ka ei taha, et Nõiakaev häviks," ütleb Kalev Ollo. "Me ei lähiks karstialale kaevandama, siin aga pole kindlaks tehtud, et kas see üldse karstiala on. Keskkonnamõtjude hindamine peabki ära näitama, millega tegu on. Uuringute käigus tehti kuni 22 meetri sügavuseni palju puurauke, kui seal oluks maa-alune jõgi, siis oleks loogiline, et vesi oleks pidanud üles pressima. Seda ei ole juhtunud," räägib Ollo seirest, mis kestab praegugi.

Ka juhataja Tiit Ploom ütleb, et andis Nõiakaevu kaitseks allkirja. "Meie ka ei taha, et Nõiakaev tühjaks jääb," ütleb ta.

Juhataja sõnab, et uuringute tegijate äraostmises süüdistamine on lausvale. "Riik on pannud uuringud, keskkonnamõtjude hindamised eraettevõtjale raske rahakotina kaela, samuti kõrged riigilõivud. Meid süüdistatakse äraostmises, aga uuringud tellime ju riigile kuuluva firmalt, mitte suvaliselt," selgitab Ollo.

Omavalitsustel on firmast lisaks kaevandamistasudele ka muud kasu: valla allasutused ja eraisikud saavad soodushinnaga liiva ja kruusa; firma rajab mustkatteteid teid sinna, kuhu poleks võib-olla kunagi tolmuvaba teed saadudki, toetab omavalitsuste kultuuri- ja seltsielu, aitab eraisikuid väikeste koguste liivaga (näiteks surnuaia tarvis) ja lubab karjäärides off-road üritusi korraldada. Viimati sai firmalt toetust Nissi valla Turba tütarlastekoor, kel seire ees Hiina võistlema minck.

"Meie tootmine on loodusõbralik," räägib Ploom. "Me ei ole veepumpamisfirma. Me ei hakka seal kaevandama, kui ei suuda veeprobleemi lahendada. Nabala puhul peab saama selgeks, kas seal kaevandada võib. Kui öeldakse, et ei saa, jätame koe järgi," rõhutab juhataja Tiit Ploom.

TEAVE

Meeles tuleb pidada, et

- lõket tohib teha hoonetest vähemalt 15 ja metsast 30 meetri kaugusel;
- põlevat lõket ei tohi jätta hetkekski järelevalveta;
- käeulatusse tuleb varuda esmased kustutusvahendid nagu tulekustuti, ämber vee või liivaga, kustutusluud, labidas või märjad oksad;
- lõket tehakse tuulevaikse ilmaga;
- lõkkease ümbritsetakse mittesüttiva pinnasega nagu muld, liiv või savi;
- arvestatakse lõkkest lenduvate sädemetega.

Kulu põletamine on endiselt keelatud

■ Kuigi on paiku, kus kevadine suurvesi uputab ja metsavilus pole lumigi veel sulanud, töid aprilli teise nädala ilmad endaga kaasa kulupõlengud.

Sirje Piirsoo

Põhja-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo

5.-11. aprillini kustutasid päästjad Tallinnas ja Harjumaal 36 suuremat või väiksemat kulupõlengut. 12. aprillil lisandus veel 21 põlengut.

Päästjad tuletavad inimestele meelde, et kulu põletamine on tuleohtlikul ajal alates lume sulamisest kuni sügisvihmade saabumiseni keelatud kogu Eestis

ning kevadise oksa- ja leheprahi põletamisel lõkkes kehtivad kindlad tuleohutusnõuded.

Tuleohutusnõuete rikkujaid ja kulupõletajaid on võimalik karistada. Trahv füüsilisele isikule on kuni 18 000 ja juriidilisele isikule kuni 50 000 krooni. Sellele võib lisanduda tekitatud kahju hüvitamine. Üle viie hektari suuruse kulupõlengu või ühe hektari metsa põlengu korral algatatakse kriminaalmenetlus.

Kulupõletamist ja lõkke tuleohutusnõudeid reguleerib keskkonnaministri määrus "Metsa ja muu taimeestikuga kaetud alade tuleohutusnõuded" ning siseministri määrus "Tuletööde tuleohutusnõuded".

Matkajad sattusid uppumisohtu

■ Laupäeval juhtus Harju jõgedel kolm õnnetust, kus inimesed sattusid uppumisohtu.

Esimese õnnetuse kohta saabus häirekeskusesse teade kell 13.08, et Peterburi mnt silla lähedal Piritas jões on ümber läinud kaks kanuud ja kaks inimest on vette kukkunud.

Matkakaaslased suutsid ühe neist kaldale toimetada. Teine aga pääses iseseisvalt kaldale mõnesaja meetri kaugusel. Päästjate abi seekord rohkem vaja ei läinud, kuid üks matkajatest viidi haiglasse.

Teine õnnetus toimus kell 14.39 Keila linnas Keila jõe silla lähedal, kus läksid ümber kaks kanuud ja kümme inimest kukkusid jõkke.

Kuigi kõigil õnnetus pääseda kaldale, jäid kaks matkajat saare peale lõksu.

Päästjad toimetasiid kaks märjaks saanud matkajat saarel kaldale.

Kolmas õnnetus toimus jällegi Piritas jões Peterburi mnt silla lähedal kell 14.54. Seekord oli suures parves kuus inimest, kellest üks kukkus vette. Enne päästjate kohale jõudmist oli inimene veest välja tõmmatud, kuid vajas esmaabi ja toimetati haiglasse.

Päästeteenistus tuletat meelde, et seose suurveega on jõed kiirevoolulised ja kärestikulised ning liiklemiseks väga ohtlikud. Kindlasti tuleb veekogudele minnes kasutada päästevesti ja järgida kõiki ohutusnõudeid. (Allar Viivik)

KRIMIKROONIKA

Kaklused

- Eelmisel reedel kell 11 ajal tungis naaber Vasalemma vallas Rummu alevikus kallale 32-aastasele mehele ja 47-aastasele naisele. Politsei toimetati asjaolude selgitamiseks politseijaoskonda 34-aastase Vladislavi.
- Laupäeval kell 3 ajal tekkis Anija vallas Ülejõe külas majas konflikt kahe neiu vahel, mille käigus üks tungis teisele, 21-aastasele neiu kallale.

Vargused

- Möödunud reedel varastati Maardus Veeru tn korterist käekott mobiiltelefoni, prillide, rahakoti ja muude isiklike asjadega ning ühiskoridorist naabritelt jalgratas. Eelnevalt oli varastatud sama korteri elaniku sõiduautost kott rahakoti, dokumentide ja korterivõtmega. Varaline kahju kokku on 10 100 krooni.
- Päev hiljem varastati Tabasalus 59-aastaselt mehelt rahakott ning hiljem võeti kannatanu pangakontolt välja sularaha. Varaline kahju on 9700 krooni.
- Samal päeval varastati Tabasalus pargitud autost käekott. Varaline kahju on 7000 krooni.
- 9.-11. aprillini varastati Viimsi vallas Haabneeme alevikus maja keldrist sõiduauto valuveljed koos rehvidega. Varaline kahju on 12 000 krooni.

Lutheri kuju asupaiga tähistamine ootab annetusi

■ Mullu korrastatud Martin Lutheri monumendi asukoht Keila lähedal Tutermaal saab ilmselt suveks tähistuse, monumendi enda taastamine lükkub kaugesse tulevikku.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Ausamba asukoht raiuti võsast puhtaks mullu suve lõpus Tutermaa külaseltsi ettevõtte. Sügisel hakati tegema ettevalmistusi asukoha tähistamiseks. Samba enda taastamisest on esialgu loobutud.

Tänaseks on selge, et asukohta püstitakse ligi kolm meetrit kõrge gooti akna kujuline tahvel. Viimases oleks monumendi foto, Matrin Lutheri elulugu ja samba lugu. Tähistus valmistatakse kujur Mati Karmi ni idee järgi ning see on esialgsete plaanide kohaselt plaanis avada 25. juunil. Siis möödub 530 aastat Augsburgi usutunnistuse vastuvõtmisest. Tähistus ja selle ülespanek maksab kokku vähemalt 25 000 krooni.

Lutheri ausambaga seotud annetused saab kanda EELK Keila Miikaeli koguduse arvel-dusarvele 10030846082019. Selgituseks märkida kindlasti märgusõna: "Lutheri ausammas".

Ühtlasi kutsutakse rahvast 1. mail kell 10 monumendi asukohta ja kirikumõisa juurde heakorratagutele.

Harju koolid saavad rongiga matkama minna

■ Elektriraudtee AS poolt igal aastal korraldatud üritustesari Terviserong saab tänavu jätku Koolimatkad 2010 näol.

Alates aprillikuu lõpust kuni juunikuu alguseni on koolilastel võimalik matkata nelja sihtkohata, seda elektrirongi abiga.

Juba kolm aastat tagasi alguse saanud koolimatkad on populaarne üritus, kus iga nädal saavad koolilapsed sõita elektrirongiga Harjumaal erinevatele matkaradadele. Radadel on võimalus tutvuda kohaliku ajaloo, looduse kui ka geograafiaga.

Sel aastal on alates 19. aprillist kuni 11. juunini võimalus koolidel valida nelja sihtkoha vahel: Klooga rand ja memoriaal, Pakri majakas ja bastionid, Vasalemma loss ja paekarjäär ning Kõrvemaa oosid ja järved.

Erinevalt möödunud aasta koolimatkadest ei ole sel aastal matkad paraku koolidele täiesti tasuta. Hoolimata sellest pakub Elektriraudtee nii õpilastele kui nende saatjatele erihinnaga piletit, mis on tavapärasest oluliselt soodsam.

Kõik Terviserong üritustesarja raames toimuvad koolimatkad leiavad aset tööpäevadel. Huvilistel palub Elektriraudtee juba eelnevalt matkale registreeruda, kodulehe matkad.elektriraudtee.ee kaudu. (HE)

MIS TOOB TULEVIK, EI TEA KEEGI

Loksa linn: aprill pole naljakuu

■ Jaanuaris jagati Loksa laevatehases välja koondamisteed. Paberi sai 525 töötajat. Seda aga mööndusega – kui saadakse tellimusi, koondatakse vähem. Harju Elu uuris, kuidas on olukord laevatehases praegu.

Ülo Russak

ylo@harjuelu.ee

Jaanuaris kinnitas tehase juhtkond, et inimesi ei koondata korraga, vaid järk-järgult. Tööle jäävad kindlasti kaks juhatuse liiget, koondamisteed ei saanud ka lapsehoolduspuhkusel olevad emad. 525 laevatehase töötajast 360 on Loksa linna elanikud. Seega tähendab koondamine hoopis ka linnale. Ja mitte ainult majanduslikus, vaid ka sotsiaalses mõttes.

Linnapea Värner Lootsmann: "Et siin Kehra korduks, kus linna ähvardas mitte ainult sotsiaalne, vaid ka ökoloogiline katastroof, seda ma muidugi ei usu. Kehras kuuluisid ka kõik linna reovee puhastussüsteemid Kehra paberivabrikule, meil on need linna omanduses. Aga valus on koondamine linnale siiski."

Nüüd on hakanud levima jutud, et maist hakatakse tehasesse taas töölist juurde võtma.

Värner Lootsmann: "Tean vaid seda, et need pool tuhat inimest oli juhtkonnal plaanis koondada järk-järgult, veebruarist aprillini. Tean, et tehas sai Norrast tellimuse pargastele, sõlmitud on leping Eesti Energiaga. Kui paljudele inimestele ja kui kauaks need lepingud töö kindlustavad, seda ei tea ka linnavalitsus mitte."

Ei tea Loksa linnas ka keegi küsitletutest täpselt tulevikku. Ainult tsehhijuhataja Aivar Kaskla ütles, et nende tsehhi on kaks inimest juurde võetud, nüüd töötab neil kokku 8 inimest. Teevad praegu pargaseid, aga perspektiivis kõneldakse ka sillatalladest.

Räägitakse küll 150 inimese juurdevõtmisest, aga seda ei kinnitanud tehases hetkel keegi. Vähemalt konkreetselt mitte.

Tsehhijuhataja Aivar Kaskla kinnitab linnapea Värner Lootsmannile, et nende tsehhi on inimesi juurde võetud. Ülo Russak

Otse Tootjalt Tarbijale turg saabus esmakordselt Peetrisse

■ Möödunud nädalavahe-tusel sai Rae vallas Peetri külas teoks esimene O.T.T. – Otse Tootjalt Tarbijale – üritus.

Tegemist on ettevõtmisega, kus väiketootjad tulevad kohale oma kaupa pakkuma otse tarbijale.

Traditsioonilisest turust erineb O.T.T. selle poolest, et ostjad teevad oma tellimuse varem interneti teel ära ja tootjad toovad kohale just nii palju ja sellist kaupa, mida tahetakse.

Sellisel viisil hoitakse kokku aega ja tootjad teavad täpselt millist kaupa ja kui palju tuleb kaasa võtta.

Esimesel korral pakuti Peetris erinevaid lihatooteid alates pasteetidest kuni suitsusüsingini, erinevaid leibu ja sepikuid ning hoidiseid. Eheda maasuitsüsingi lõhna peale tulid uudistama ka need, kes esimesel korral veel tellimust ei tihunud teha.

Edaspidi on plaanis kaubavahetust laiendada, kindlasti tuleb edaspidi müüki ka hooajaline köögivilj ning loodetakse kokkulepe saada ka piimatoodete tootjatega.

Kui soovijaid-huvilisi jagub, saavad Peetri küla elanikud edaspidi värsket ja omamaist kraami O.T.T.-i kaudu soetada iga laupäeva hommikul. (Kaia Roots)

LINNAPEA VEERG

Kas väsinud on e-tiiger või tiigri peremehed?

Orm Valtson

Saue linnapea

Arvutid ja e-lahendused on saanud meie lahutamatuks osaks igapäevases elus. Oleme riigina tuntud kui Euroopa e-tiiger, õpetanud teistele riikidele e-valitsemist, meie noored IT-geeniused on andnud maailmale Skype-i. Uskumatu kiirusega arenevad sotsiaalsed suhtlusvõrgustikud nagu Facebook, Twitter.

E-maailmas ringleb tuhandeid e-lahendusi, mis aitavad muuta meie elu lihtsamaks ja asjaajamise kiiremaks. Peale on kasvanud põlvkond, kes ei käi enam internetis, vaid kellele internet on lahutamatu igapäeva osa. Viimasel ajal kõlab ka üha rohkem väiteid, et Eesti e-tiiger hakkab väsimas. Kas on see tiiger, kes väsis või hoopis inimesed?

Alates 1.aprillist rakendatakse Saue linnas e-arvete süsteemi. Ettevalmistustega e-arvetele üleminekuks alustati 2009. aasta oktoobrikuus ning I etapp rakendus käesoleva aasta 1. jaanuarist. Esimeses etapis harjutati asutuste juhte paberarvete asendamisega failipõhiste, nende saatmist e-posti teel ning isikuandmetega seotud dokumentide digitaalset allkirjastamist.

Elektroonilise arvete haldussüsteemi rakendamisega väheneb eelarve käsutajate töökoormus ostuarvete menetlemisel, kord juba sooritatud toimingut ei pea järgmises tööprotsessis üle tegema. Iga kuu menetletakse Saue Linnavalitsuses üle 500 ostuarve, ja mis kõige olulisem, nüüd on võimalik arvete liikumist kinnitamise erinevates faasides jälgida. Igal ajahetkel on võimalik saada interneti vahendusel ülevaadet oma valdkonna arvete seisust, arveid on võimalik kinnitada erinevates asupaikades viibides. Üleminek e-arvete haldussüsteemile peaks lisama kindlust ka tarnijatele ja partneritele, sest arved ei tiirle kinnitusringidel, ei ole unustatud lauashtlitsesse ning nende müüdu teenuse või kauba eest laekub raha tähtaegselt.

Julgen e-arvete haldussüsteemi soovitada ka teistele.

Protsessi paremaks sujumiseks on Saue linn pöördunud koostööpartnerite poole sooviga saada edaspidi Saue linnale e-arveid. Täpsustuseks ütlen kohe, et e-arve ei ole e-kirja teel saadav PDF-arve, vaid Eesti e-arve standardile vastav XML-kujul dokument, mida on võimalik arve vastuvõtjal elektroonselt menetleda ning andmesisestuseks käsitööd tegemata oma majandustarkvarasse suunata.

Piltlikult öeldes tähendab e-arvete lahendus seda, et arve liigub väljastaja raamatupidamisprogrammist otse vastuvõtja raamatupidamisüsteemi, ilma et peaks arvet vahepeal välja trükkima või vastuvõtja poolt sisestama. Kui kasutatav tarkvara ei võimalda e-arveid koostada, siis oodatakse arveid PDF-failina aadressile arved@saue.ee. Nimetatud aadressile laekunud arved suunduvad automaatselt digitaliseerimisele.

E-arvete süsteem rakendati Saue linnavalitsuses kasutatava majandustarkvara PMen baasil, täiendavaid investeeringuid süsteemi rakendamiseks ei tehtud. Kõige olulisem osa süsteemi edukaks rakendamiseks oli kasutajate koolitus. Ja kui esialgu võis kasutajatele tunduda uus lähenemine liiga uudisena, siis tänaseks ollakse sellega harjutud ja paberite asemel liiguvad elektroonselt allkirjastatud failid.

Süsteem võimaldab oluliselt efektiivsemat ajakasutust; paberi-, kausta-, riulite jms kulude kokkuhoiust rääkimata. Koostöös eArvekeskusega on loodud Saue linna jaoks parimad lahendused ning süsteemi täiustatakse kasutajasõbralikumaks edaspidi. E-arvete haldussüsteemi kasutavad paljud äriühingud, kuid minule teadaolevalt vaid kaks omavalitsust – Saue ja Kuressaare linn. Julgen e-arvete haldussüsteemi soovitada ka teistele kohalikele omavalitsustele Harjumaal.

O.T.T turg Peetri külas möödunud nädalavahetusel. Margu Laua

TEAVE

Taljud Harjumaal – vabu kohti enam pole

- Keri saare heakorrastamine 20 kohta.
- Valitsuse Varjendi siseruumide koristamine, Kose alevik 50 kohta.
- Prangli saar puhtaks 50 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Männiku küla metsast vanakraami koristamine 40 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Matkaradadele ja teedele langenud puude koristamine 17 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Männiku küla klubihoone ümbruse korrastamine 13 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Majaka ümbruse koristamine 40 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Rannapatareide 10a ja 10b ümbruse korrastamine 21 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: telkimisplatsi koristamine 7 kohta.
- Naissaar suveks kauniks: Raudtee tammi võsast puhastamine 21 kohta.
- Kodurestoran MerMer pargi korrastamine Juminda poolsaarel 15 kohta.

Taljud Harjumaal – vabu kohti on palju

- Aruküla Terviseraja korrastamine 200 kohta.
- Harju-Jaani kirikaia ja pastoraadi ümbruse heakorrastus 50 kohta.
- Peetri küla korrastustalgud Roheline Peeter 97 kohta.
- Rannamõisa Kultuuriküla ja Tabasalu Looduspargi taljud 94 kohta.
- Kõue Rahva Maja ümbruse heakorratööd 100 kohta.
- Tõdva laagrikeskuse ja ajaloolise palvemaja (a.1888) õue korrastamine 50 kohta.
- Kuusalu kirikaed 50 kohta.
- Lohusalu ranna- ja metsraja puhastustalgud 80 kohta.
- Vääna-Jõesuu heakorrataljud 70 kohta.
- Peningi mõisa pargi korrastamine 100 kohta.

Väikesaarte taljud on juba “välja müüdnud”

1. mail toimuvatele Teeme Ära talgutele on Harju väikesaared juba vajalikud töökaed leidnud – registreerimine on tänaseks lõppenud Naissaare, Prangli ja Keri saare talgutele.

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

Konkurentsitult kõige populaarsem paik on talguhuviliste jaoks Naissaar, kus on kokku seitse erinevat talguobjekti. Peale Männiku küla korrastamise tegevuse talgulised mai esimesel päeval ka saare majaka juures, korrastavad rannapatareisid ning telkimisplatse ja matkaradu.

Kokku oli Naissaarel välja pakkuda kohad 159 talgulisele, mis on nüüdseks viimseini broneeritud. Arvestades taolist talguliste armeed, peaks Viimsi vallale kuuluv huvitava minekuga saar küll läikima löökima.

Saar tõmbab

Naissaar pole samas ainus saar, kus talguhuvilistele enam kohti pakkuda pole. Ka Prangli saare ainus talguüritus “Prangli saar puhtaks” on nõ viimseini välja müüdnud: viiekümnest kohast on täidetud viiskümmend.

Ka imetillukesel Keri saarel on kaksikümme talgukohta

kahekümnest broneeritud. Saareromantika paistab talgulisi rohkem paeluvat, kui mandriosal töö tegemine.

Kuid ka siinpool vett on mõned talgukohad juba talgulisi täis. Näiteks on Kose vallas Kose alevikus toimuvale Valitsuse Varjendi siseruumide koristamisele registreerinud end juba maksimaalsed viiskümmend inimest.

Ka Juminda poolsaarel toimuv kodurestoran MerMer pargi korrastamine on vajalikud 15 talgulist juba leidnud.

Paarsada talgulist

Neljapäevase seisuga oli Harjumaal (väljaspool Tallinnat) registreeritud 119 talgukohta, enamuses kohtades on vabu kohti veel küllaga.

Rahvaarvu poolest suurimad taljud toimuvad maakonnas Saku vallas, kus korrastatakse Keila jõge ning Raasiku vallas, kus tehakse korda Aruküla terviserajad. Talgulisi mahub mõlemale objektile 200, Arukülasse polnud neljapäevase seisuga registreerinud ennast veel mitte keegi.

Talgulisi ootavad registreerima ka viimased registreeritud talgukohad. Neljapäevase seisuga olid kõige hiljutisemad registreeritud kohad Rummu karhast ja Vasalemma vallas ning Maardu linnas raudtee ääres kraavi koristamine.

MALEVLASED RÜHIVAD RAPPA

Õpilasmalev on tööandjale suvekuudel tubli abiline

Õpilasmaleva suve alguseni on jäänud poolteist kuud. Tänavu on SA Õpilasmaleva üks kahest Harjumaal partnerist Ahtol AS, kes neli aastat tagasi ise koostööd pakkus ja taas malevlasi turbarappa ootab.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Ahtol AS juhataja Enn Kivi ütleb rõõmsalt, et neli aastat tagasi helistas ta ise õpilasmaleva kontoris ja palus malevlasi tööle. “Koostöösoovi põhjus oli tööjõu saamine. See oli niisugune aeg, kus tööjõudu leida oli keeruline,” ütleb juhataja.

“Meil Eestis ei viljeleta sellist tööviisi, et suvel teevad tööd ja talvel tegelevad millegi muuga. Kõik tahavad aastaringselt tööle,” räägib ta. Malevlastele pakutav töö on suvine hooajato.

Hästi tehtud töö

Enn Kivi räägib, et juba esimesel malevasuvel sai ta väga positiivse elamuse, tänu sellele ongi koostöö jätkunud. “Need tööd, mis ma neile plaanisin, tegid malevlased ka ära ja väga hästi.”

Igal suvel töötab Rae rabas üks vahetus õpilasmalevlasi. Malevlaste tööülesannete hulka kuulub kivide korjamine, kändude koristamine, umbrohu korjamine, hoonete värvimine. Malevlastele hoitud töö on firmale väga tähtis, sellest on turba kvaliteet.

Juhataja Kivi ütleb, et firma ülesanne on malevlastele töö kavatada ja palka maksta, minimeerida muid täiendavaid väljajamisi.

Nelja valla juhid otsustasid seljad kokku panna

Möödunud reedel toimus Kiili vallavalitsuses Kose, Kohila, Saku ja Kiili valla juhtide kohtumine eesmärgiga alustada ühist tegutsemist kõiki nelja omavalitsust ohustavate kaevanduste vastu.

Kiili vallavanem ja kohtumise algataja Tarmo Vaik sõnas, et ainult üheskoos tegutsedes on võimalik vastu seista Nabala maardla kaevandada soovivate ettevõtete survele.

“Kui Kiili valla territooriumil ühtegi planeeritavat kaevandust ei asu, on võimalik keskkonnamõju veetaseme alanedes kõige suurem just siin,” põhjendas Vaik, miks ta vallajuhtid kokku kutsus.

Kohtumisel lepiti kokku mitmetes sammudes, et ka omavalitsuste poolt toetada vabatahtlike senist tegevust. Ühtegi konkreetset tegevust Tarmo Vaik siiski nimetada ei tahtnud.

“Iga asi omal ajal, kindlasti on meist varsti kuulda,” lausus Kiili vallavanem.

Arutelul osalesid ka Nabala Keskkonnakaitse ühingu esindaja Ants Taliõja, kohalik aktivist Aivar Pohlak ning vallavalitsuste keskkonnaspetsialistid. (HE)

TEAVE

Linnaväline malev

- Toimub 04.07.2010-18.07.2010.
- Töökoht: Rae, Harjumaal.
- Majutaja: Lagedi Põhikool.
- Tööandja: Ahtol AS.
- Vanus: 15-18.
- Rühma suurus: 12.
- Tööülesanded: Turbaraba hooldamine.
- Palk: 27 EEK/h.

nekuid teha ei tule. “Töökandad ikka kulub. Ka toitlustamine on meie poolt.”

Puhtale lehele

“Üten nii, nagu üks õppejõud ütles, et mul on hea teile õpetada, teie leht on puhas. Ma kirjutan teie lehe peale, mida ma õigeks pean. Täpselt samamoodi on noorte inimestega. Kui noorte inimeste vallatused välja jätta, saan nõuda tööd täpselt nii, nagu seda vaja teha on,” räägib Enn Kivi ja kiidab malevlaste töökust.

Juhataja sõnul on raske head tööd saada täiskasvanutel, kes siin-seal juba töötanud ja kel juba tööharjumus- või harjumatus.

“Teiseks plussiks on see, et noortel on juhendajad kaasas ja ma ei pea kogu aeg juures olema. Saan töövaldkonna ja piirkonna kätte anda ning edasise eest hoolitsevad juhendajad,” on juhataja rahul.

Ettevõtjatele on malevlased riigi poolt korralik töötajad. Erakogu

Kivi rõõmustab, et malevlaste siiani tehtud töö on olnud kvaliteetne ja kavandatud tööde maht on täidetud. Seetõttu kavandabki ta teatud tööd malevlastele juba varakult ning talvel on töö juba planeeritud. “Mõtlen malevlastele juba talvel, aprilliks peab kõik paigas olema,” muheleb tööandja.

Tööandjale mugav

Firmajuhi sõnul on malevlaste töölevõtmine tööandja jaoks väga mugav, kõik tööväliste korraldavad ju rühmajuhid. “Meie töö on selline, et väga pikki loenguid tööst pidama ei pea, lustimise korraldavad noored juba juhendajatega ise. Eks tööandjad kardavad ikka, et noored, ja kas oskavad, ning kuidas kor-

raga on. Aga karta pole vaja,” julgustab Enn Kivi teisi firmaomanikke oma ettevõtetes malevlastele sobivaid tööloike ülesandeid leidma.

“Ettevõtjatele on malevlased riigi poolt korralik panus, see kõik on väga hästi korraldatud,” kiidab Kivi riigi toetust noorsootööle ja noorte töökasvatusele.

“Sümpaatne on, et kõik kuul peale palga on riik oma kanda võtnud,” sõnab ta.

Kivile meeldib ka, et malevlastega suhtlemine hoiab vaimu erkse ja tänapäeva noorte eluga saab kursis olla.

“Töö, mida noortele pakkuda, peab kindlasti neile jõukohane olema,” teab firmajuht ja ütleb et ettevõttel on igal juhul malevlastest kasu.

Tuhala Nõiakaevu saatuse otsustavad eksperdid.

Ülo Russak

Heliplaadistuudios töötamise ajast meenub Endel Ruhtile mitmeid naljakaid seiku, mis veel tänini naerma ajavad.

Regina Lilleorg

MÖÖDUB 51 AASTAT TALLINNA HELIPLAADISTUUDIO LOOMISEST

“Helistuudio aasta norm oli vähemalt 32 plaati”

Maardus teatakse ligi kolmteist aastat Endel Ruhti kui toimekat abilinnapead. Vähesed teavad, et mees on kaheksakümnete aastate algul töötanud Tallinna Heliplaadistuudio helisalvestusstuudio peatoimetajana.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Endel Ruht röömustab kohtumisel, et just täna (15. aprillil) täitub Tallinna Heliplaadistuudio loomisest 51 aastat. Mees juhtis helisalvestusstuudio töid-tegemisi kolm aastat, tema käe all ilmus ligi sada plaati.

Ehkki vinüülplaatide salvestamine ja tootmine on nüüdseks lõppenud, saab veel tänapäevalgi neid soetada, rublade asemel küll krõbedate kroonide eest.

Kuidas valiti milliseid plaate teha?

See oli päris keeruline. Plaati-programmi tehti kaheks aastaks. Mina kui peatoimetaja võtsin ühendust kõikide loominguliste liitudega: kirjanikud, muusikud, teatriühing. Oli kaks žanri – sõnaline ja muusika, viimane omakorda jagunes estraadiks ja klassikaks.

Võtsin vastu nendepoolsed ettepanekud ja siis vaatas kunsti-nõukogu need läbi ning pani

kokku tööplaani kaheks aastaks. Siis saadeti plaan kultuuriministeriumi kolleegiumile.

Tööplaanis oli arvestatud nii, et ilmuks kolmkümmend kaks plaati aastas, seega 20 tundi helisalvestisi.

Helistasin läbi ka kõik vabariigi plaadimüügikohad ja küsisin, mida rahvas tahab.

Tiraaž alla 1000 plaadi aastas ei tulnud kõne allagi, seda Moskva ei aktsepteerinud. Kasumliikums muutus plaat, mille tiraaž oli 18 000-19 000, seda müüdi siis kogu Nõukogude Liidus.

Kas oli ette kirjutatud, millist muusikat võib avaldada?

Siin tekkisidki probleemid. Meie pidasime vajalikuks jäädvustada oma autentset muusikat, seda, mis oli oluline meile. Samas arvestati kaubanduse toetusega ja nii mõnedki plaadid jäid kahtluse tõttu, et neid müüakse vähe, välja andmata. Estraad oli hästi müüdav, see läks hästi.

“Melodija” oli üleliiduline heliplaadifirma, kellele allusid kõikide vabariikide stuudiod, sealhulgas ka meie. Me olime tugevad, Lätis Riia Heliplaadistuudio oli aga meist tugevam. Lätis oli plaadivabrik, väga hea helisalvestusstuudio.

“Melodija” inimestega olid meil suhted väga head, suhtlesime tihti telefonitsi ja kui meil mõne plaadi ilmumine tuli asen-

CV

Endel Ruht

- Sündis 22. aprillil 1944. aastal.
- 1981-1983 töötas Tallinna Heliplaadistuudio helisalvestusstuudio toimetajana. Tema vastutusel ilmus ligi sada plaati.
- Kuulab kõige meelsamini klassikat, vaieldamatu lemmik on Hortus Musicus.
- On kuulunud ansamblite “Vana Toomas” ja “Laine” koosseisu (mängis trompetit).
- Lauljatest hindab enim Jaak Joalat.
- Filharmoonia ringreisidel käinud esinemas kõigis toonastes liiduvabariikides v.a. Kirgiisia.

dada teisega, saime ikka kokku leppele. Veel oli nii, et kui midu saadeti helisalvestis ametlikult postiga, siis juhul, kui meil oli väga kiire, saatsime rongiga.

Leppisime kokku, et õhtul paneme saadetise Moskva rongi peale ja hommikul läksid nemad vastu. Kunagi nad sellest probleemist ei teinud ega keegi nõudnud, et saatke postiga nii nagu peab.

Kas eesti plaatide kujundus on oma kunstnike töö?

Kõik plaadiümbrised on eesti kunstnikelt. Meil oli kunstnik Ülde Väli, kes oli väga usin naine. Ta võitles viimase minutini, et värvikujundus oleks täpselt selline, nagu meil siin planeeritud

oli. Ta käis ise Moskvas, kui vaja. Meie trükikojas tehti eskiis valmis, aga kui plaadiümbris läks Riiga trükkimisele, siis sealt tuli juba teiste värvilahuste ja koostistega hoopis midagi muud välja. Vahel oli plaadiümbris täiesti tundmatu, jube.

Mida aeg edasi, seda paremaks kvaliteet muutus ja seda suuresti tänu Üldele, kes siis, kui nägi, et midagi ei klapi, ikka helistas või ise kohale läks.

Näiteks Onu Remuse juttude plaadiümbris on üks konkursitöö, mis auhinna sai. Hortus Musicuse plaadiümbris sai konkursil esimese koha.

Loe täispikka intervjuud www.harjuelu.ee

Kui kunagi sai Heliplaadistuudio vinüülplaate osta väheste rublade eest, siis nüüd tuleb välja käia kordi rohkem kroone. Marko Tooming

UUDIS

Katja Ljubobratets, Keit Pentus ja Ülle Rajasalu lapsehoiuteenuse ümarlaual Harju maavalitsuses. Kaarel Kose

Harju maavalitsuses toimus lapsehoiuteenuse ümarlaud

Läinud reedel kutsusid Harju maavanem Ülle Rajasalu koos Riigikogu aseesimehe Keit Pentusega kokku esimese lapsehoiuteenuse ümarlauda, kus osales ka Tallinna linnavolikogu liige Katja Ljubobratets.

Seekord olid kohaletulnuteks Pirita, Keslinna ja Lasnamäe piirkonna lapsehoiuteenuse pakkujad. Ümarlaual arutati lapsehoiuteenuse põletavamaid probleeme.

Nii toodi välja mured seoses karmimate tuleohutusnõuetega

ning arutati rahastamisküsimusi.

Lapsehoiuteenus seadustati aastal 2007, et pakkuda leeven- dust lasteaiakohtade nappusele ning eesmärgiga võimaldada paindlikumat teenust. Näiteks võimaldab see rahastada nende laste koolieelset hoiuteenust, kellele ei sobi lasteaia suured rühmad. Aprilli jooksul toimuvad ümarlauald ka ülejäänud Tallinna ja Harjumaa lapsehoiuteenuse pakkujatele. (Harju maavalitsus)

Padisel on uus konstaabel

Alates 1. aprillist alustas Padise valla piirkonnakonstaablina tööd Villu Rebane.

Villu Rebane töötab Lääne-Harju politseijaoskonnas alates 2008. aasta kevadest.

Uus konstaabel avaldas Padise vallavalitsuse teatel lootust,

et ta jätkab oma eelkäija ülemkonstaabel Janek Ardoni head tööstili.

Konstaabel võtab kodanikke vastu Padise vallamaja teisel korrusel kolmapäeviti kell 10.00-12.00, vastuvõtu ajal on ta telefon 608 7869. (Allar Viivik)

Konkurss "Aasta Õpetaja 2010"

Harju maavalitsus, Harjumaa Haridustöötajate Liit koostöös Harjumaa Omavalitsuste Liiduga kuulutavad välja konkursi "Aasta Õpetaja 2010".

KONKURSI JUHEND

1. Konkursi "Harjumaa Aasta Õpetaja" korraldavad Harju maavalitsus ja Harjumaa Haridustöötajate Liit koostöös Harjumaa Omavalitsuste Liiduga.
2. Konkursi eesmärgiks on tõsta esile, tunnustada ja tutvustada üldsusele õpetajaid, kasvatajaid, haridusametustehi jt. haridustöötajaid, kelle töö ja isiklik eeskujutamine on oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgseks arenevad isiksusteks, positiivselt mõjutanud haridusametustehi ja piirkonna elu ning pälvinud tunnustust oma valla või linna elanike hulgas.
3. Kandidaate võivad esitada õpilased, lapsevanemad, pedagoogide ühendused ja kollektiivid, omavalitsuste liidud, kohalikud omavalitsused ning üksikisikud, haridusametustehi juhtkond jne. Argumenteeritud ettepanekud esitatakse õppeasutuse hoolekogule, kes koos ametiühingu organisatsiooniga poolitatud esindajaga hindab laekunud esildisi ja otsustab, keda ja missuguste argumentide alusel esitada kandidaadina Harju maavalitsuse, Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Harjumaa Haridustöötajate Liidu ühiskomisjonile (edaspidi komisjon).
4. Kandidaatide esitamise tähtaeg on 22. mai 2010. a.
5. Õppeasutuste hoolekogude esildiste põhjal otsustab komisjon, kellele esitatud kandidaatidest omistada "Aasta Õpetaja" nimetus.
6. "Aasta Õpetaja" nimetuse vääriliseks tunnistatute hulgas valib komisjon välja esindaja, kelle maakond saadab "Aasta Õpetaja" konkursi üleriigilisele kokkutulekule.
7. Maakonna "Aasta Õpetaja" nimetuse pälvinute nimed teatab komisjon nädal enne 5. oktoobrit ajalehele "Harju Elu", omavalitsustele, haridusametustehi. Nimed avaldatakse ka Harju maavalitsuse ja Harjumaa Haridustöötajate Liidu kodulehel. Esildised palume saata Harju maavalitsuse haridusosakonda aadressil Roosikrantsi 12, 15077, Tallinn, märksõna "Aasta Õpetaja 2010" või e-postile: robert.sadovski@mv.harju.ee

Raasiku Kunstikeldri sulatustehnikas klaasvitraaži töötoa juhendajaks on Mait Eerik. Regina Lilleorg

Kursused pakuvad viltimist ja savitööd

Rahvamajade ja kultuurikeskuste tegevus on sageli nii põnev ja mitmekesine, et huvilisi koguneb kursuselekohtadele ka väljaspoolt oma valla piire. Õppida saab nii leivategu kui keraamikategu ja portselanimaa- li.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Nelja Valla Kogu juhatuse esimees Deiv Rahumägi soovib huvitunda Väana Külakoja tegemiste kohta. Külakoja veebilehel leiab ürituste ja kursuste kava. Viimati oli külakojas huvilistele keraamika algkursus lausa neljal esmaspäeval jutti.

Külakoja juhataja Aira Ermel rõõmub, et äsjalõppenud keraamikakursus algajatele nii palju huvilisi kokku tõi. Nüüd kirjutas juhataja uue projekti, et suvel saaks huvilised maapõletusteha ja nii öelda ekstreemöö maapõletusahju valvates veeta.

Keraamika ja vilt

"Meil on vedanud, et kursust juhendab tõeline fanaatik ja hingega keraamik õpetav ning sellega tegelev Ruth Rahumägi. Ta käib pidevalt midagi uut juurde õppimas ja õpetab seda meilegi," ütleb Aira Ermel. Keraamikakursustele on sügisel jätkukursust oodata, ka Aira enda juhendatud viltimiskursusele tuleb lisa.

"Viltimiskursuse kohta sain hästi positiivset tagasisidet. Käsitööringis käijale meeldis väga ja kõike me läbi võtta ei jõud-

TEAVE

Raasiku Kunstikelder

- 18. aprill 12.00 Tiffany vitraaži töötuba (osavõtutasu 100 krooni); 18.00 klaasisulatuse töötuba (90 krooni). Võimalusel kaasa võtta jootekolb.
- 25. aprill 18.00 "Mõeldes emadele..." keraamika töötuba (100 krooni). Registreerimine tel. 5556 1144.

Anija Kultuurikeskus

- 5. mai 18.00 FIMO-savist (polümeersavi) ehete valmistamise töötuba (150 krooni). Registreerimine tel. 5342 1020, 608 4440.

Vääna Külakoda

- 8. mai Kevadlaad ja käsitöönäitus.

nudki. Sügisel läheme viltimiskursusega edasi, jätkame üleriigilise ja kodutekstiilidega." räägib külakoja juhataja plaanidest.

Kursused on tasuta, külakoja liikmed saavad hinnasoodustust. "Meie majja on kõik teretunud," julgustab Aira Ermel käsitööhuvilisi Väana Külakoja tegemistel silma peal hoidma. "8. mail on meil kevadlaad, sellel päeval saab näha meie kursuste tegevust kokkuvõtvalt näitust," ütleb ta.

Klaas ja vitraaz

Raasiku Kunstikeldrit haldab MTÜ Tuulekell. Oma valla inimesed saavad hinnasoodustust, ent mujalt tulnutelegi on hind taskukohane.

Nii saab 18. aprilli keskpäeval Tiffany-vitraaži töötoas osaleda või sama päeva õhtul klaas-

sisulatustöötoas tegutseda. Osalusasudele lisandub materjalitasu. Kunstihuvilisi juhendab Rapla kunstnik Tarvo-Aro Mett.

25. aprillil on Raasiku Kunstikeldrisse oodatud need, kel emadepäevakingituseks keraamilise eseme valmistamise soov. Kunstikeldri kursustel osalemise tingimuseks on kindlasti eelregistreerimine MTÜ Tuulekell veebilehel.

Ka Anija valla kultuurikeskuses 5. mail toimuvast õpitoas osalemiseks tuleb huvilisel end eelnevalt registreerida.

Saja viiekümne krooni eest juhendab õpetaja Karnaaks fimo-savist helmeste tegemist, neist omakorda kõrvarõngaste ja käekeede valmistamist. Enne emadepäeva on põnevaid kursusi tulekul veel mitmes rahvamajas.

UUDIS

Tallegg saavutas suurima müüginahu

Linnuliha tarbimine kasvas Eestis 2009. aastal võrreldes varasema aastaga 10% ning tõusis 22 kilogrammile aastas inimese kohta, teatab Tallegg.

"Linnuliha valmistoodete intensiivne müügi kasv algas Eestis ca aasta tagasi ning on iga kuuga jõudu kogunud. Talleggi valmistoodete märtsikuu müüginahud – kokku 361 tonni – ületas kõik senised rekordid ning ka ootused," ütles ASi Talleggi äridirektor Margus Venelaine.

"Eestis tarbitav 22 kilogrammi linnuliha aastas inimese kohta hakkab lähenema juba Euroopa keskmisele, mis on 23 kg, kuid jääb maha lõuna-Euroopast," rääkis Margus Venelaine. (HE)

Jõelähtmes toimus koolide emakeelepäev

Keel on see, mis ühest rahvast rahva teeb.

Rozeta Meos

Loo kooli direktori asetäitja

Pidulik emakeelepäeva avamisel kooli aulas räägiti meie ilusa emakeele hoidmise vajalikkusest ja tähtsusest ning sellest, et eesti keele ja kultuuri kandjad oleme me kõik iga päev, iga tund. Kuidas me räägime ja endid väljendame nii kõnes kui ka kirjas, on väga tähtis rahvuskultuuri hoidmisel ning seda tuleb kõigil õppida.

Väikese muusikalise tervitusega esinesid Loo kooli laululapsõpetaja Leili Värte juhendamisel. Päeva programm oli koostatud mitmekülgsest ja huvipakkuvast kõigile.

Külas oli näitleja Heino Seljamaa oma kohverteatri etendusega "Okasroosike", mida nägid lisaks emakeelepäeval osalejatele ka kõik Loo kooli 1.-4.klassid.

Emakeeleolümpiaadil osales kokku 28 õpilast Neeme, Kostivere ja Loo koolist.

Emakeelepäeval astusid üles ka kõigi koolide näitetrupid, kes kandsid ette ühe vanasõna-teemalise lühinäidendi, mis publiku poolt väga soojalt vastu võeti.

Osalejad said õpetaja Tiitu Kiviräki juhendamisel ka meisterdada ning Loo kooli kokad pakkusid kõigile maitsva koolilõuna ja omaküpsetatud singi-juustukringlit, mis on sellel õppeaastal saamas kooli firmamärgiks ja on juba tuntud oma headuses.

Emakeelepäev Loo koolis pädas piduliku lõpetamisega kooli aulas. Tunnustati tublimaid, jagati tänukirju, raamatuid, šokolaadi ja suuri kommi-kotte. Neeme ja Kostivere koolide esindajad olid poolt tänasid kõiki Loo kooli algklasside õpetajaid ning eriti päeva peakorraldajat õp. Marika Limbergi toreda ja kasuliku ürituse läbi viimise eest.

Järgmisel kevadel korraldab Jõelähtme valla koolide emakeelepäeva Neeme Algkool.

"Kallaste puhastamise projekti rahastab KIK-i maakondlik programm," räägib linnaaednik Inge Angerjas.

2x Allar Viivik

AMFIIBMASIN ASUB TÖÖLE

Jõekallastest saab Keila linna elanike puhkeala

Keila linn plaanib sügiseks puhastada kilomeetrisel jõel jõest ja jõeäärsest kallastest ning korrastada kogu ala puhkusepaigaks. Eelprojekti koostatakse Jõe- ja kinnikasvanud haru süvendamiseks.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Praegu lainetab Keilas jõekallastel veel suurvesi. Viimane on ujutunud üle ka linnalähedased luhad ning need meenutavad merelahte. Suurvel tunnevad ennast mugavalt kojunaasunud rändlinnud eesotsas luikedega.

Kui suurvesi taandub, algavad aga jõe kallastel suuremad tööd. Praegu on kallastel võsa, puud ning kohati läbimatu padrik, jõepõhja on aga aastatega paks "kultuurikiht" kogunenud.

Keila linnaaedniku Inge Angerjase sõnul püüdis ta koos kaaslastega kallastada läbida. "Aga tulemused olid viletsad. Jalgsi veel kuidagi, aga kindlasti ei saa jõe ääres lapsevankriga jalutada. Ometi on ka jõeäärne osa kultuurimaastikust, ilusad vaated ja kohad tuleb välja puhastada," ütleb Angerjas.

Puud ja võsa kaovad

Tegemiseks ja puhastamiseks läheb maikuuks. Selleks valiti välja OÜ Preisor, kelle soodne pakumine ning suur kogemus sarnaste tööde tegemisel kaaluksid. Kogu projekt maksab 150 000 krooni ning seda rahastab Keskkonnainvesteeringute

Keskuse maakondlik programm.

Kui palju kaldaid ning jõe puhastatakse? Angerjas räägib, et tänavu saab korda umbes ühekiilomeetrine lõik AS-i Keva kõrval asuvast maanteeallastest kuni endise mõisa, praeguse muuseumi jalakäijate sillani.

"Jõe puhastatakse säästvalt ning selleks kasutatakse keskkonnasõbralikku amfiibmasinat Truxor. Truxoriga on võimalik töötada nii vees kui ka kuival maal. Lisaks saab amfiibile külge ühendada mitmeid agregaatte, nagu mudapump ja kopp."

Septembriks valmis

Kõik suured mahalangenud puutüved saetakse mootorsaega tükkideks. Kopratammid, puud ja võsa paigutatakse Truxoriga jõe kaldale piisavalt kaugemale. Kaldatööd peaksid kestma mais ja juunis.

"Juulis algab vee- ja kaldataimestiku niitmine, mis kestab augustini. Kogu kallastada peaks olema läbitav septembriks," lubab Angerjas. Suuremad puud jäävad kindlasti paika, kohati kinnikasvanud jõeäärseid avarust juurde ja kalameeste ning loodusnautelejate rõõmuks kallastada läbitavaks.

Hetkel koostatakse eelprojekti jõe vasakharu avamiseks, kinnitab Inge Angerjas. Tema sõnul on täpsetest töödest veel vara rääkida, sest projekt on algstaadiumis ning eeldab mitmeid uuringuid ja kooskõlastusi.

Enne järgmist aastat ei saa tööd algusest kindlasti rääkida.

TEAVE

Keila jõgi

- On Soome lahe vesikonna Eesti ala pikim jõgi. Pikkus 116 kilomeetrit, jõgikond 682 km². Algab Viirika soo lääneservast, saab vett Kaiu ümbruse allikaist. Suuremest 1,7 kilomeetrit eemal on juga, tähtsamad lisajõed on Atla ja Maidla.
- Keila linna lähedal tegi jõe suurvesi aastakümneid liiga. 1960ndate keskel otsustati jõe seepärast süvendada. Peaharu jaoks süvendati paasi kanal, Jõejaart ümbritsev haru jäi aga kuivale ning koos sellega muutusid kunagised ujumiskohad porimülgasteks.
- Täna ei tee liigvesi linna piires küll eriti hullu, kuid jõeluhad linnast üle- ja allavoolu on kevadeti vee all.

Praegu suurvee all olevad puud ning võsa saetakse suve jooksul maha ning kallast puhastatakse.

NÕUANNE

Kuidas nõuda sisse tänavaaugu kahju?

Maiko Kalvet

D.A.S. Õigusabi-
kulude Kindlustuse
ASi juhatuse liige

Hiljutised sulailmad on muutnud paljud tänavad tõeliselt kuumastikuks. Kui lõhute tähistamata august läbi sõites oma sõiduki, pole mõtet asjale käega lüüa, vaid kahju teeomanikult sisse nõuda.

Teevaldaja ülesanne on tähistada liiklejatele ohtlikud kohad liiklusmärkide või muude liikluskorraldusvahenditega. Kui seda pole tehtud, saab löökkaugus sõiduki löhkumise korral nõuda hüvitist teeomanikult, olgu tee riigi, omavalitsuse või eraomandis.

Kasko kiireim viis

Kui teie sõidukil on kehtiv kaskokindlustuse leping, on kõige lihtsam küsida hüvitist oma kindlustusseltsist. Kaskokindlustuse raames saab hüvitist isegi siis, kui teauk oli korrektselt tähistatud.

Arvestada tuleb aga sellega, et auto remondikuludest lahutatakse maha kindlustuslepinguga määratud omavastutus. Samas jääb ära aeganõudev asjaajamine teeomanikuga, kellelt kahjude sissenõudmisega tegeleb nüüd juba kindlustusselts.

Kaskokindlustuse raames hüvitise taotlemiseks tuleks juba õnnetuspaigast helistada kindlustusseltsi klienditeenindusse ning järgida neilt saadud juhiseid.

Kaskokindlustuse puudumisel tuleb hüvitist sisse nõuda teeomanikult, sest kohustuslik liikluskindlustus löökkaugus sattumisel saadud kahjusid ei hüvita. Vaidluste vältimiseks on ülioluline fikseerida juhtunu politseis.

Tähistamata löökkaugus tõttu auto löhkumine on sisuliselt liiklusõnnetus, mille eest saab nõuda kahjutasu.

Internet

Kahju tõendamise on kahju sissenõudja töö ning õnnetuspaiga puuduliku fikseerimise korral võib teeomanik väita, et sõidukit ei lõhutanud tema omandis olevat tänavat.

Kutsuge kohale politsei

Õnnetuspaiga fikseerimiseks on soovitatav kohale kutsuda politsei, sest tähistamata löökkaugus tõttu auto löhkumine on sisuliselt liiklusõnnetus. Paha ei tee ka tunnistajate olemasolul neilt kontaktandmete võtmine ning fotod õnnetuspaigast.

Piltide tegemisel tuleks neid teha erinevate nurkade alt, et oleks näha nii sõiduki asukoht teel kui ka tekkinud kahjud.

Kui autoremondi maksumus ja muud kulud on selgunud, tuleb kahjunõue koos tõendusmaterjaliga teeomanikule saata. Kahjunõue peab sisaldama juhtunu täpset asukohta, kuupäeva ja kellaaega, sõiduki ja selle omaniku andmeid ning tekkinud kahjude kirjeldust koos nende kõrvaldamise maksumusega.

Tõendusmaterjaliks on remondiarve või hinnapakumine, politsei koostatud protokoll õnnetuse kohta või tunnistajate ütlused ning võimalusel ka fotod sündmuspaigast.

Lihtsam on kokku leppida

Nõudes võiks määrata tähtsaja sellele vastamiseks. Et poleks võimalik apelleerida nõude kaotsiminekuks, võiks selle saata tähtsustatud kirjalikult. Kui teeomanik tähtsustatud tagasisidet ei anna, võib saata uue nõude, milles on selgelt kirjas järgmised sammud.

Näiteks võib kirjutada, et kordusnõudele tähtsustatud vastamata jätmisel pöördub kannatanu oma õiguste kaitseks kohtusse. Kohtusse võib pöörduda ka kohe, kuid tavaliselt on lihtsam ja kiirem jõuda kahjuhüvitises kokkuleppele läbirääkimiste teel.

HC Kehra on finaalist vaid võidu kaugusel

■ Eesti meeste käsipalli-meistrivõistluste poolfinaalides vajavad nii HC Kehra kui Põlva Serviti finaali pääsuks veel ühte võitu.

Marko Tooming

marko@harjuelu.ee

Möödunud neljapäeval alistas HC Kehra poolfinaalseerias teistkordselt Chocolate Boysi, olles koduplatsil parem 33:32. Juba teist mängu järjest võitsid kehra kad üheväravalise võidu lõpusekunditel: avamäng võideti Kiili spordihoones 26:25.

Kehra domineeris mängu esimesel poolajal ja saavutas turvalise edu, juhtides poolajaks 19:14. Teisel poolajal alustas Chocolate Boys marulist tagajamist ning punkt-punkti mäng kestis mängu lõpuni.

Taas kord võttis Kehra võidu mängu viimasel sekundil, kui Jaan Kauge üheksa meetri söödust viskas Janar Mägi pommviske värava alumisse nurka.

Seeria esimeses mängus oli Kehra oma paremuse maksma pannud samal moel – siis lajatas viimase sekundi viske Chocolate Boys'i väravavõrku Jaan Kauge.

Äramärkimist tasub tõsi, et veel viis minutit enne lõpusireeni oli Chocolate Boys kolme väravaga juhtimas.

Teises poolfinaalpaaris on

TEAVE

HC Kehra-Chocolate Boys 33:32 (19:14)

- HC Kehra: Janar Mägi 8, Roman Glinkin 5, Jaan Kauge 4, Olev Eensalu 4, Indrek Lillsoo 4, Freddi Turmann 2, Steve Luks 2, Rando Juku Sirkas 2, Armi Pärt 1, Indrek Normak 1.

Chocolate Boys – HC Kehra 25:26 (12:13)

- Chocolate Boys: Tarmo Ulla 7, Sten-Eerik Lepp 4, Janis Selge 4, Mikk Pinnonen 3, Ego Riener 2, Priit Kotsar 1, Uku-Tanel Laast 1, Siim Pinnonen 1, Jürgen Rooba 1, Ravo Voosalu 1.

mõlemad mängud olnud ühepoolsed – Põlva Servitil ei olnud Viljandi HC-ga probleeme ka vastaste väljakul, kus võidunumbriteks kujunesid 33:21. Avamängu võitis Serviti 32:20.

Kolmandad mängud toimu- vad 20. ja 21. aprillil.

Hetk HC Kehra-Põlva Serviti kohtumisest põhiturniiril. Aina tõe- näolisemaks muutub, et samad meeskonnad otsustavad tänavuse Eesti meistritiitli saatuse ka finaalis.

Meelis Heli

LÜHIDALT

Padise suusamees sai pronksi

Suusamaratoni Euroopa meistrivõistlustel, mis lõppesid 21. märtsil Saksamaal Bodenmais söidetud Skadi Loppetiga, võitis pronksmedali Padise valla sportlane Madis Vaikmaa. Euroopa meistriks tuli soomlane Kari Varis. Märtsi viimasel nädalavahetusel Haanjas peetud Eesti meistrivõistlustel teatesuusatamises tuli Vaikmaa koos Jaak Mae ja Eeri Vahtraga samuti kolmandaks. Võitis Jõulu suusaklubi, milles koosseisus sõitsid Kein Einaste, Andrus Veerpalu ja Risto Mägi. (Allar Viivik)

Paldiski noorujud kolmandad

3. aprillil toimusid Nõmme ujulas noorte Eesti meistrivõistlused lestadega ujumises. Paldiski spordiklubi "Kuldlest" oli esindatud 16 võistlejaga, kellest pronksmedali võitsid Ksenia Antonjuk, Elina Pozderova ja Aleksei Beljajev. (HE)

Kernus lõppes kilvahooaeg

Kernu vallas Haibas peeti kolmapäeval viieetapilise mälumängusarja viimane võistlus. Kokku osales sügisel alanud valla sarjas 15 võistkonda. Seekordse valla mälumängusarja võitis 220 punktiga Kibuna võistkond, kus mängisid Veiko Välimaa, Uno Melis, Lauri ja Eduard Vanamõlder. Teisele kohale jõudis Muusika küla 214 punktiga. Küla eest mängisid Arvo ja Riho Kraam, Enn Karu ning Ülle Paakspuu.

Kolmas koht kuulus 177 punktiga Kernu vallavalitsusele. Nende ridades mängisid Tiia Pärniste, Andres Pitk, Eve Pusta ja Karl-Erik Tender. Eesti 2010. a. paariskilva meistrivõistlused toimuvad laupäeval, 17. aprillil kell 11 Tartu Ülikooli füüsikahoones (aud. 160).

Samas toimub ühtlasi Eesti paariskilva karikasarja eelviimane, VIII voor. Eesti karikavõitja paarismälumängus selgub pärast Röpina etappi, 9 voorust 6 parema tulemuse kokkuvõttes. Tartu mängu küsimused koostavad Marko Siil ja Toomas Lokk. Küsimused lähevad nii meistrivõistluste kui karika arvestusse. Osavõtumaks igale paarile on 200 krooni. (Matti Krönström)

Jõelähtmes toimub rattamaraton

Jõelähtme IV rattamaraton toimub pühapäeval, 18. aprillil alguse ja lõpuga Jõelähtme rahvamaja hoovis. Tegemist on Jõelähtme valla suurima spordiüritusega, millest on eelnevatel aastatel osa võtnud mitmed nimekad ratturid.

Sel aastal on korraldajad teinud ka väikese triki ning võrreldes eelneva kolme maratoniga toimub sõit vastupidises suunas. Vaata teavet ka www.maraton.ee. (Allar Viivik)

Vesi kontrolli all

FEB-is on nüüd kõik Marina pumbad tavahinnast vähemalt 10% soodsamad*

FEB
An **ahsell** company

VESI KELDRIST VÄLJA

Ujukiga sukelpumbad

Kantavad tühjenduspumbad vee pumpamiseks keldritest, mahutitest või aedade kastmiseks. Varustatud automaatikaga, mis lülitab pumba vee taseme langemisel välja. Valikus vastavalt vajadusele erineva võimsuse ja omadustega 7 mudelit.

Marina TSN200S/HL

omadused

- Q max: 60l/min
- H max: 5m
- võimsus: 200W

erihind 590.-

Marina SXG400

omadused

- Q max: 180l/min
- H max: 7m
- võimsus: 400W

1690.-

tavahind 2045.-

Lühendite seletus:
Q max - maksimaalne tootlikkus
H max - maksimaalne tõstekõrgus
10m = umbes 1bar

VESI MURETULT TUPPA JA SUVILASSE

Veeautomaadid

Automaatne süsteem, mis on vaikne ja töökindel. Sobib majapidamise või suvila joogi- ja tarbeveega varustamiseks. Laialdased paigaldamisvõimalused. FEB-is on müügil 10 erinevat mudelit. Meie spetsialistid aitavad leida just Teie vajadustele sobiva mudeli.

Marina CAM40/22

omadused

- imemissügavus: 8m
- Q max: 60l/min
- H max: 42m
- võimsus: 800W

1650.-

tavahind 2277.-

Marina APM10025

omadused

- imemissügavus: 20m
- Q max: 40l/min
- H max: 20m
- võimsus: 1100W

2990.-

tavahind 3620.-

Puurkaevupump

Puhta vee pumpamiseks puurkaevust. Sobib majapidamise või suvila joogi- ja tarbeveega varustamiseks. Komplektis elektritoitekaabel. FEB-is on müügil 5 erinevat puurkaevupumba mudelit, mille hulgast aitavad meie spetsialistid leida just Teie vajadustele sobiva mudeli.

Marina SVM90

omadused

- paigaldussügavus: 20m
- läbimõõt: 4"
- Q max: 35l/min
- H max: 56m
- võimsus: 900W

1990.-

tavahind 2677.-

Itaalias toodetud kvaliteetpumbad **marina**

Lisaks laiale tootevalikule ja üle 10 aastasele müügikogemusele on meil laos täisvalik Marina pumpade varuosi ning pakume ka meilt ostitud pumpadele täishooldust.

Loe lisa - www.feb.ee/pumbad

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) TARTU: Ringtee 61B NARVA: Puškini 5 RAKVERE: Vase 1 VILJANDI: Puidu 17 PÄRNU: Lina 22

*10% soodustus ei laiene erihinnaga toodetele. Kampaania kestab kuni 31.05.2010.

Üks põhjustest, miks ralli eksmaailmameister Stig Blomqvist Laitse Rally Park GP starti tuleb, on see, et ta pole varem väidetavalt tagaveolise Ladaga sõitnud. LaitseRallyPark

MAAILMAMEISTER KATSETAB LADAT

Laitse GP toob rajale Stig Blomqvisti

■ Eelmisel aastal Laitse Rally Park suure avamisüritusena toimunud võistlusel oli esindatud terve Eesti ralliparemik. Ka tänavu on rajale oodata esinduslikku rallilegendide seltskonda.

Rally Legends on selle aasta Laitse Rally Park GP alapealkirjaks. Korraldajad on pidanud pikalt läbirääkimisi mitmete legendaarsete rallimeestega.

Legendide nimekirja kroonib 1984. aastal Audi Quattro roolis autoralli maailmameistriks tulnud 63-aastane rootslane Stig Blomqvist, kes tänaselgi päeval erinevatest sõitudest osa võtab.

Esimest korda Ladaga

Üks põhjus, miks Blomqvist Laitse Rally Park GP starti tuleb on see, et ta pole varem väideta-

valt tagaveolise Ladaga sõitnud. Sõiduvahenditeks on Legendide klassis tänapäeva autoralli nõuetele vastavad Ladad.

Lihtne 11 MM-rallit võitnud Blomqvistil olema ei saa, konkurendid on tugevad, Nikolai Bolših Venemaalt, Eugenius Tumahevicius Leedust, Seppo Hannukainen Soomest ja meie sõitjad Raido Rütel, Joel Tammeka, Ilmar Raissar, Hardi Mets ning Jaanus Ligur.

Kõik mehed, kes on Ladadega rohkem kui sinasõbrad. Legendide klassi võitja saab ka väärilise auhinna, milleks on Hans Rüteli nimeline rändkarikas

Laitse Rally Park turundusjuhi Priit Koiki sõnul otsustati sel aastal rallilegendide kasuks, kuna kõik märgid näitasid, et tänavune aasta on selleks õige. "Esitaks kohtusime mõnda aega tagasi Raido Rüteliga, kelle juured on

siinsamas Laitses. Tema ettepanek oli, et miks mitte põimida kaks traditsiooni ning pidada võistlus tema isa, Hans Rüteli rändkarikale, mis viimati peeti eelmisel sajandil," rääkis Koik.

Veel tähti

Lisaks Legendide klassile on stardis ka tänase päeva Eesti ralliparemik, sõidetakse nagu ka eelmisel aastal Laitse Rally Park paarisrajal mees-mehe vastu. Oma tulekut on kinnitanud pea kõik Eesti tippsõitjad.

Priit Koiki sõnul on oodata on päris suuri nimesid ka väljastpoolt Eestit, kuid nende nimed avalikustatakse hiljem.

Laitse Rally Park Grand Prix 2010, Rally Legends sõidetakse 5. juunil algusega kell 12.00 Laitse Rally Park paarisrajal, ürituse piletid tulevad müüki juba järgmisel nädalal. (HE)

SÜNDMUS

Viimsi JazzPopFest festivalil osalevad koorid üle Eesti

22. mail aastal toimub Viimsis Eesti I pop- ja jazzmuusikafestival kooridele ja vokaalansamblitele, kuhu on registreerunud 18 kollektiivi üle Eesti ligi 400 lauljaga. "Huvi festivali vastu on olnud suur," sõnas projektijuht Kristel Pedak. "Heameel, et juba esimesel festivalil oleme saavutanud üleriigilise mõõtmega, osalejaid on nii Põhja-, Lõuna-, Ida- kui ka Lääne-Eestist, Saaremaalt tuleb koguni neli kollektiivi." Korraldajate arvates näitab osalejate suur hulk, et just seesugune festival oli Eesti kultuuripildist puudu.

Festivali kunstiline juht Arne Saluveer loodab, et festival kasvab ja laiendab oma piire, et saaksime tulevikus näha osalemas ka koore ja ansambleid välismaalt. "Koorid, kes on saanud Viimsi festivalilt tuule tiibadesse, saavad olema oodatud artistid maailma suurte festivali- ja kontserdilavadel," usub Saluveer.

Viimsi JazzPopFest annab koorilaulusõpradele võimaluse end proovile panna pop- ja jazzmuusikas. Sellest võimalusest on kinni haaranud 13 koori ja viis vokaalansamblit Eesti erinevaist paigust. Tulevikukoorige kategoorias osaleb teiste seas ka Püüsi Kooli lastekoor A-kategoorias, kuhu on registreerinud seitse koori, võistlevad teiste seas Hale-Bopp Singers ja Tallinna Ülikooli Kammerkoor.

B-kategoorias on osalemissoovi avaldanud ka Viimsi Kooli noortekoor ning ViiKerKoor Viimsist. Festivali žüriilaua taga istuvad laulja ja pedagoog Mare Väljataga, jazzmuusik ja pedagoog Siim Aimla ning laulja Hanna-Liina Võsa. Festivali lõppkontsert, mis on pühendatud Uno Loobi 80. juubelile, toimub festivalipäeva õhtul kell 19.00 Viimsi Kooli saalis. Kontserdil esineb eesti muusika grand old man Uno Loop koos Otsa-kooli bigbandiga Siim Aimla juhatusel ning festivali parimad koorid ja ansamblid.

Kogu festival on avatud publikule. Lõppkontserdi pääsmehinnaga 75 ja 50 krooni on müügil samal päeval kohapeal.

UUDIS

Naiskodukaitse peab Kosel mälestuspäeva

Juba aastaid toimub traditsiooniliselt igal kevadel jürikuu kolmandal pühapäeval Kose kirikus Naiskodukaitse mälestuspäev.

Sel päeval meenutatakse ajalugu ja avaldatakse austust nendele naistele, kes Naiskodukaitse liikumisele aluse panid ning keda represseeriti tegevuse eest isamaalises organisatsioonis.

Harju ringkonna naised tähistavad mälestuspäeva 18. aprillil Kose kirikus. Mälestuskõne ja mälestusteenistuse peab Kose kirikuõpetaja Mare Palgi.

Külalistele teeb ettekande Naiskodukaitse organisatsioonist ja ajaloo Kose jaoskonna endine esinaine Aime Pekki.

Mälestuspäeval süüdatakse küünlad austusega esiemadele, kes organisatsioonile sisu ja nime on andnud. Peale jutlust ja ettekannet toimub vaba vestlusring kohvilauas, kus muuhulgas tutvustatakse külalistele Harju ringkonna ja Kose jaoskonna eelolevaid üritusi, väljas on väike fotokollaaž, fotoalbumid ja Naiskodukaitse organisatsiooni ja ajalugu tutvustavad teosed.

Harju ringkonna mälestuspäeva tähistamise traditsioon sai alguse 1999. aastast, mil üritus toimus Paldiski kirikus.

Mälestuspäevad on toimunud veel Kuusalu, Keila ja Nissi kirikus. Kose kirikus on mälestuspäevi tähistatud aastast 2002. (Ave Nael)

Kuusalu vallast pärit laulumees TV3 laulusaates edukas

"Laulud tähtedega" pühapäevaõhtuse neljanda saate teema oli armastuslaulud. Saate võitis tandem Lenna Kuurmaa-Artur Talvik.

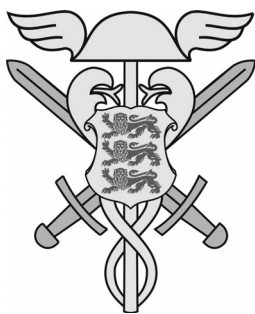
Lenna Kuurmaa ja Kuusalu vallas elav filmimees Artur Talvik esitas Joe Cockeri repertuaarist armastusloo "You Are So Beautiful". Sellega teenisid esitajad žüriilt kokku 21 punkti ning jäid esikohale. Uus saade on TV3 eetris eeloleva pühapäeva õhtul kell 19.30. (HE)

KLOOGA HARJUTUSVÄLJA KASUTUSGRAAFIK

Kuupäev	Kellaeg	Tegevus
19. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
20. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
21. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
22. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
23. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
24. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
25. aprill	08.00-20.00	laskeharjutus
26. aprill	08.00-19.00	laskeharjutus
27. aprill	08.00-19.00	laskeharjutus
28. aprill	08.00-19.00	laskeharjutus
29. aprill	08.00-19.00	laskeharjutus
30. aprill	08.00-19.00	laskeharjutus

Laskeharjutus: kasutatakse tulirelvasid.

Väliharjutus: kasutatakse paukpadruneid, lõhkepakkette ja teisi imitatsioonivahendeid. Võidakse kasutada transpordivahendeid. NB! Vastavalt vajadusele teostab Päästeamet harjutusväljal demineerimistöid.

Lisainfo
telefon 5326 8423
e-mail klooga@mil.ee
internet harjutusvali.mil.ee

KOSE VALLAVALITSUS TEATAB:

Oru külakeskuses 29.03.2010 toimunud Oru küla Pähklimeetsa 6 detailplaneeringu avaliku väljapaneku avalikul arutelul ei nõustunud Tiit Mae Kose vallavalitsuse esitatud vastusega ja jäi oma seisukoha juurde.

AÜ LAULASMAA MIKU

(reg kood: 80131006)
Harjumaa, Keila vald, Laulasmaa küla, Miku 2

taotleb vee erikasutuse luba Keila vallas AÜ Laulasmaa Miku ja AÜ Endla liikmete vesivarustuse korraldamiseks majandus- ja joogiveega varustamisel.

Vee erikasutuse taotluse kohta saab esitada kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid Keila vallavalitsusele kahe nädala jooksul alates kuulutuse ilmumisest. Keila vallavalitsuse aadress on Paldiski mnt 21, 76606 Keila ning e-posti aadress valitsus@keilavald.ee

Austatud Keila valla pensionärid! Olete oodatud
KEVADPEOLE
Kloogaranna Noortelaagrisse
27. aprillil algusega kell 14.00.

Busside väljumisajad:

I ring	II ring	III ring
Viigardi 13.00	Karjaküla 13.00	Laoküla 13.30
Maeru 13.05	Tõmmiku 13.05	Põllküla 13.35
Luuri 13.10	Käesalu 13.10	Kersalu 13.40
Ohtu 13.20	Keila-Joa 13.20	
Lehola 13.30	Meremõisa 13.25	
Niitvälja 13.35	Lohusalu 13.35	
Illuka 13.40	Laulasmaa 13.45	
Klooga side 13.45		
Klooga rdtj. 13.45		
Türnpuu 13.50		

Infotelefon 604 6119
Keila vallavalitsus

ESMASPÄEV 19.04
Eesti Televisioon

06.55 Terevisioon
08.55 Südamesi: Lämbe suvepäev
09.45 Terevisioon*
11.45 Sõida maale!*
12.30 Mida teie arvate? Arstidest targem*
13.25 Sind otsides*
13.55 Jamie Oliver: Pögenemine Itaaliasse*
14.20 Allo Allo!*
14.50 Hercule Poirot: Mõrv Mesopotamias*
16.30 Õnne 13
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE. Saame kokku Tomi juures: Mis on raha?
17.40 Südamesi: Lämbe suvepäev*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.30 Töötõtsija
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.39 Luuletus: Kalev Kesküla
21.40 Välisilm
22.10 Välisilm esitleb: Piraatide küüsis. Dokfilm
23.15 Erisaade*
23.40 Ringvaade*
00.45 Tagatargemad*
01.17 ERR uudised

Kanal 2

06.00 Trikimees
06.25 Karupoeg Puhhi seiklused: Sampuhh. Puhhi unelaul
06.45 Superkoer Krypto: Melanie ahv. Naljakas
07.10 Chip ja Dale tõttavad appi: Petlikud tähed
07.30 101 dalmaatsia koera seiklused: Uus töö
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 417*
10.00 Armastuse nimel, 157/170*
11.00 Kodu ja võõrsil, 4707*
11.30 Kahevõitlus*
12.00 Arapanija*
12.30 Tähed muusikas*
13.30 Komissar Rex: Amokk
14.25 Lastega kodu: Kogu töde Stephaniest
15.00 Unistajad, 2/175
16.00 Armastuse nimel, 158/170
17.00 Tee õnnele, 418
17.55 Kodu ja võõrsil, 4708
18.25 Kahevõitlus*
19.00 Reporter
20.00 Võsareporter
20.35 Ühikarotid: Kodumäng
21.35 Mentalist: Nähes punast
22.35 Meedium: Ja uuesti
23.30 Kaks ja pool meest: Singinussutaja
00.00 Arapanija*
00.30 Tõehetk*
01.30 Peamine kahtlusalune: Sisering
03.15 Tuvikesed: Reekviem autole, 2
03.40 Reporter*
04.30 Rosamunde Pilcher – Taaskohtumine Rose Abbeys*. Romantiline draama

TV 3

06.15 Titaanide klass
06.40 Minu sõbrad Tiiger ja Puhh
07.05 Käna-Kalle Kantpüks
07.30 Avatar
07.55 Igavene homme*
08.55 Kirgedes torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.20 Kodu keset linna*
10.50 Miami Vice: Glades
11.45 Top Shop
12.10 C.S.I. Miami: DeLuca motell*
13.10 Suhkruhertsogid: Kõik kihlveod on lõpetatud
14.05 H2O – Merineitsid: Koletis
14.35 A-Rühm: Jõekäänak, 2/2
15.30 Kodu keset linna
16.30 Igavene homme
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedes torm
18.55 TV3 uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kõige naljakamad kodusideod
20.35 Raport
21.05 C.S.I. Miami: DeLuca motell
22.00 SUUR FILM: Laskur. Märul
00.25 C.S.I. New York: Palm ja matused
01.25 Miami Vice: Aamen
02.15 NYPD Blue: Laughlin jääb vahele
03.00 Telejazz Live
05.15 Raport*
05.45 TV3 uudised

TEISIPÄEV 20.04
Eesti Televisioon

06.55 Terevisioon
08.55 Südamesi: Hukas lapsed ja ohtlik eneseabi
09.45 Terevisioon*
11.40 Prillitoosi õnnesoovid*
11.50 Prillitoos (eestikeelsete subtiitritega)*
12.40 Osoon*
13.05 Välisilm*
13.35 Välisilm esitleb: Piraatide küüsis*. Dokfilm
14.35 Mõõt on täis: Ainult vett, palun
15.00 Neelaja*
15.30 Töötõtsija*
16.00 Eesti aja lood.
Okupatsioonid: Patukahetus*
16.30 Õnne 13
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE. Saame kokku Tomi juures: Palun vabandust
17.40 Südamesi: Hukas lapsed ja ohtlik eneseabi*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.39 Luuletus: Meelis Oidsalu
21.40 OP!
22.10 Kuldne värav. Draama
00.05 Ringvaade*
01.10 Batareja*
01.41 ERR uudised

Kanal 2

06.00 Trikimees
06.25 Karupoeg Puhhi seiklused: Mis seis on, Puhh? Tiigri külaline
06.45 Superkoer Krypto: Kutsikaprobleemid. Vahetame kohad
07.10 Chip ja Dale tõttavad appi: Emale jääd ikka lapseks
07.30 101 dalmaatsia koera seiklused: Piknik. Haldjast ristikana
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 418*
10.00 Armastuse nimel, 158/170*
11.00 Kodu ja võõrsil, 4708*
11.30 Kahevõitlus*
12.00 Võsareporter*
12.35 Ühikarotid: Kodumäng*
13.30 Komissar Rex: Pögenemine põrgusse
14.25 Lastega kodu: Tasemetöö
15.00 Unistajad, 3/175
16.00 Armastuse nimel, 159/170
17.00 Tee õnnele, 419
17.55 Kodu ja võõrsil, 4709
18.25 Kahevõitlus*
19.00 Reporter
20.00 Krimi
20.30 Ülialajane: Halvad unenäod
21.35 Miami Vice. Põnevik
00.05 Terminaator – Sarah Connori kroonikad: Hüvasti, endine elu
01.10 Supernatural: Liibaolend
02.00 Kaks ja pool meest: Singinussutaja*
02.25 Tuvikesed: Bundyde tänapühia
02.50 Komissar Rex: Pögenemine põrgusse*
03.40 Võsareporter*
04.05 Reporter*
04.55 Kõige eakamad lapsevanemad. Dokfilm
05.20 Meedium: Ja uuesti*

TV 3

06.15 Titaanide klass
06.40 Minu sõbrad Tiiger ja Puhh
07.05 Käna-Kalle Kantpüks
07.30 Avatar
07.55 Igavene homme*
08.55 Kirgedes torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.20 Kodu keset linna*
10.50 Miami Vice: Glades
11.45 Top Shop
12.10 C.S.I. Miami: DeLuca motell*
13.10 Suhkruhertsogid: Kõik kihlveod on lõpetatud
14.05 H2O – Merineitsid: Telkimine Mako saarel
14.35 A-Rühm: Tuli
15.30 Kodu keset linna
16.30 Igavene homme
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedes torm
18.55 TV3 uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kõige naljakamad kodusideod
20.35 Raport
21.05 C.S.I. Miami: DeLuca motell
22.00 SUUR FILM: Laskur. Märul
00.25 C.S.I. New York: Kahtlased kangelased
00.30 Pögenemine: Surma langemine
01.25 NYPD Blue: Haara relv, transa!
02.20 Kaua võib!*
02.50 Telejazz Live
04.55 Stop!*
05.20 Kaua võib!*
05.45 TV3 uudised

KOLMAPÄEV 21.04
Eesti Televisioon

06.55 Terevisioon
08.55 Südamesi: Armastuse võrgus
09.45 Terevisioon*
11.45 OP!*
12.15 Batareja*
12.45 Meelte maailm: Nahk
13.00 Riigikogu infotund.
Otseülekanne
14.00 Vabariigi kodanikud*
14.55 Muuseumiroott: Henrik Visnapuu
15.10 Kõigusoojaste elu: Kuivade alade valitised
16.00 Tagatargemad*
16.30 Õnne 13
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE. Saame kokku Tomi juures: Riiks ja Säde, aiasõbrad. Õõbik tuleb külla
17.40 Südamesi: Armastuse võrgus*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.30 Lotokolmapäev
20.05 Pealtnägija
20.55 Viking Lotto
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.39 Luuletus: Marko Kompus
21.40 OP!
22.10 Kuldne värav. Draama
00.05 Ringvaade*
01.10 Batareja*
01.41 ERR uudised

Kanal 2

06.00 Trikimees
06.25 Karupoeg Puhhi seiklused: Jänes läheb puhkusele. Iia iia Iiah
06.45 Superkoer Krypto: Streaky Superkassi lugu. Uus värbamine
07.10 Chip ja Dale tõttavad appi: Väga vana Monty
07.30 101 dalmaatsia koera seiklused: Hea Cruella. Loomad majas
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 419*
10.00 Armastuse nimel, 159/170*
11.00 Kodu ja võõrsil, 4709*
11.30 Kahevõitlus*
12.00 Krimi*
12.30 Kelgukoerad*
13.30 Komissar Rex: Vanade daamide surmajuhumid
14.25 Lastega kodu: Joey valentin
15.00 Unistajad, 4/175
16.00 Armastuse nimel, 160/170
17.00 Tee õnnele, 420
17.55 Kodu ja võõrsil, 4710
18.25 Kahevõitlus
19.00 Reporter
20.00 RD: Geeniused. Dokfilm
21.00 Ameerika supermodell 10
22.00 Jälgij jätmata: Artikkel 32
22.55 Vahelevõtja: Piir
23.55 Las Vegas: Saladused, valed ja Lamaz
00.50 Bordell 232: Hüvastijätt. Geeniteraapia
02.40 Tuvikesed: Lauluvisioon
03.05 Komissar Rex: Vanade daamide surmajuhumid*
03.55 Reporter*
04.45 Rooli võim*
05.10 Krimi*

TV 3

06.15 Titaanide klass
06.40 Minu sõbrad Tiiger ja Puhh
07.05 Käna-Kalle Kantpüks
07.30 Avatar
07.55 Igavene homme*
08.55 Kirgedes torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.20 Kodu keset linna*
10.50 Miami Vice: Võta ja jäta
11.45 Top Shop
12.10 Dr House: Mõlemad pooled*
13.10 Täitsa tavaline mees – Hawaii: Hawaii avalöök
14.05 H2O – Merineitsid: Cleo versus Charlotte
14.35 A-Rühm: Ehituspuit
15.30 Kodu keset linna
16.30 Igavene homme
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedes torm
18.55 TV3 uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kodu keset linna
20.00 Unistuste printsess
21.00 Elu veinimõisas
22.00 Top Gear
23.05 Kõik mängus! II poolfinaal
00.05 Kondid: Lõkkis juustega tüdruk
01.05 Shark: Tagasi tühjusse
01.55 Mis toimub?
02.25 Kuni surm meid lahutab:
Neli naabrit ja üks matust
02.50 Telejazz Live
04.55 Top Gear*
05.45 TV3 uudised

NELJAPÄEV 22.04
Eesti Televisioon

06.55 Terevisioon
08.55 Südamesi: Perekondlik vahejuhtum
09.45 Terevisioon*
11.45 Pealtnägija*
12.30 Maestro*. Portreefilm
13.00 NATO välisministrid
Tallinnas
14.00 Forum*
14.50 Tegutseja*
15.15 Täheleae: Andres Mustonen*
16.30 Õnne 13
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE. Saame kokku Tomi juures: Ööbik ja Ellen panevad kassile nime
17.35 Veel viis minutit loomaaia
17.50 NATO välisministrid
Tallinnas
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.51 Luuletus: Fajira D Morti
21.55 MI
22.20 Jazziauhind 2009. Siim
Aimla
23.20 Ringvaade*
00.25 Vandekohus*
01.28 ERR uudised

Kanal 2

06.00 Trikimees
06.25 Karupoeg Puhhi seiklused: Puhh taevas
06.45 Superkoer Krypto: Nüüd näed teda... Väiduse luud
07.10 Chip ja Dale tõttavad appi: Hiirte elekter

07.30 101 dalmaatsia koera seiklused: Dalmaatslaste puhkus, 1
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 420*
10.00 Armastuse nimel, 160/170*
11.00 Kodu ja võõrsil, 4710*
11.30 Kahevõitlus*
12.30 Ameerika supermodell 10*
13.30 Komissar Rex: Viini tänavate all*
14.25 Lastega kodu: Viimane tants
15.00 Unistajad, 5/175
16.00 Armastuse nimel, 161/170
17.00 Tee õnnele, 421
17.55 Kodu ja võõrsil, 4711
18.25 Kahevõitlus
19.00 Reporter
20.00 See vist ongi armastus
20.30 Ajujaht miljonide-idee
21.40 Liblikas piinarattal. Põnevik
23.30 Pooletuobised. Komöödia
01.05 Tuvikesed: Vesi ahjus.
Paksusevastane kuritegu
01.55 Komissar Rex: Viini tänavate all*
02.45 Hooaeg*
03.20 Kodusaade*
03.55 Reporter*
04.45 Kokasaade – Lusikas*
05.20 Võsareporter*

TV 3

06.15 Titaanide klass
06.40 Minu sõbrad Tiiger ja Puhh
07.05 Käna-Kalle Kantpüks
07.30 Avatar
07.55 Igavene homme*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.20 Kodu keset linna*
10.50 Miami Vice: Väike prints
11.45 Top Shop
12.10 Unistuste printsess*
13.10 Võta või jäta*
14.05 H2O – Merineitsid:
Vastupandamatu
14.35 A-Rühm: Topeltkuumus
15.30 Kodu keset linna
16.30 Igavene homme
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedes torm
18.55 TV3 uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Stiilpäevik: Appi tõttab Ženja Fokin
20.30 Grey anatomia: Kung fu
21.30 Kättemaksukontor: Kuldmees
22.30 Värske Ekspress
23.30 Päastjad: Kaldale aetud
00.30 Vastasseis: Tagasilööki
01.20 Hopkins
02.05 Värske Ekspress*
02.55 Telejazz Live
04.55 Stiilpäevik: Appi tõttab Ženja Fokin*
05.20 Naistemaailm*
05.45 TV3 uudised

REEDE 23.04
Eesti Televisioon

06.55 Terevisioon
09.00 ES2Q
09.30 NATO välisministrid
Tallinnas
10.15 Südamesi: Poolelijäänud puhkus
11.05 Kahekõne*
12.00 MI*
12.25 Mängib Rein Rannap. G. Gershwin: Rhapsody in Blue
12.40 Polügoon. Dokfilm
13.10 NATO välisministrid
Tallinnas
14.15 2020: Läänemeri – elu või surm?
14.45 Ajalik ja ajatu. Kümme kirjiku. Kümme maali, 3*
15.10 Reisile minuga*
15.35 Obama – mees, keda ei oodatud. Dokfilm
16.30 Õnne 13
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 LE. Saame kokku Tomi juures: Teeme Tomiga nukufilmi
17.20 Verine John. Nukufilm
17.40 Südamesi: Poolelijäänud puhkus*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Mida teie arvate?
Poliitilised mängud
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.52 Luuletus: Paul-Eerik Rummo
21.55 Metskapten. Draama
23.10 Pealtnägija*
00.00 Täheleae: Andres Mustonen*
01.15 Ringvaade*
02.23 ERR uudised

Kanal 2

06.00 Trikimees
06.25 Karupoeg Puhhi seiklused: Aprill, Puhh! Mesilane või ei
06.45 Superkoer Krypto: Kes on Superkoer? Hea elu
07.10 Chip ja Dale tõttavad appi: Gorilla Kuku suur mure
07.30 101 dalmaatsia koera seiklused: Dalmaatslaste puhkus, 2
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 421*
10.00 Armastuse nimel, 161/170*
11.00 Kodu ja võõrsil, 4711*
11.30 Kahevõitlus*
12.30 RD: Geeniused*. Dokfilm
13.30 Komissar Rex: Lasud Rexi pihta
14.25 Lastega kodu: Suudlevad nõod
15.00 Unistajad, 6/175
16.00 Armastuse nimel, 162/170
17.00 Tee õnnele, 422
17.55 Kodu ja võõrsil, 4712
18.25 Kahevõitlus
19.00 Reporter
20.00 Eestlane ja venelane: Meri, koer ja puuhalg
20.30 Teater Endla vs Väike Öömuusikal
21.30 Kelgukoerad
22.35 Tõelised kriminalistid: Aitab vanaemadest, 2
23.30 Sihtmärk nr 1. Põnevik
01.15 Hokibeibed. Komöödia
02.40 Liblikas piinarattal. Põnevik
04.10 Reporter*
05.00 Komissar Rex: Lasud Rexi pihta*

TV 3

06.15 Titaanide klass
06.40 Minu sõbrad Tiiger ja Puhh
07.05 Käna-Kalle Kantpüks
07.30 Avatar
07.55 Igavene homme*
08.55 Kirgedes torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.20 Kodu keset linna*
10.50 Miami Vice: Piimaring
11.45 Top Shop
12.10 Värske Ekspress*
13.10 Kättemaksukontor: Kuldmees*
14.05 H2O – Merineitsid:
Nägumused
14.35 A-Rühm: Häda ratasestel
15.30 Kodu keset linna
16.30 Igavene homme
17.30 Vaprad ja ilusad
17.55 Kirgedes torm
18.55 TV3 uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Vanad ja kobedad
20.35 Võta või jäta
21.35 NCIS: Kriminalistid:
Jäämees
22.30 Üdned film 2.
Öuduskomöödia
00.05 Surnute koidik. Öudusfilm
02.05 Vampiirikutid. Öudusmärul
03.35 Unes kõndjad. Öudusfilm
05.10 TV3 uudised

LAUPÄEV 24.04
Eesti Televisioon

07.25 Mamma Mirabelli kodukino:
Hoiava kõrvad lahti
07.35 Blanche
07.55 Lammas Shaun
08.00 Cedric: Vanapapa mossitab
08.15 Animalia: Mida maailm nüüd vajab...
08.40 Tweenie-põngerjad:
Metrooga sõitma
09.00 Töötõtsija*
09.30 Ära jää hiljaks!
10.00 Sõida maale!
10.45 Õnne 13*
11.15 Pealtnägija (eestikeelsete subtiitritega)*
12.05 Erisaade*
12.30 Mida teie arvate?:
Poliitilised mängud*
13.25 Tegutseja*
13.55 Moscow. Revisited
14.15 Ruja. Need ei vaata tagasi?
15.10 Teel jalgpalli MM 2010 finaalturniiril
15.45 Laboritoid: Doonor*
16.15 Smallville: Haud
16.55 Kahekõne*
17.50 Kuidas tehti sarja "Elav planeet": Vaju või uju
18.00 Tagatargemad
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Elav planeet: Süvamerel elukad
19.35 Reisile minuga
20.00 Sind otsides
20.30 Õnne 13
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.20 Sport. Sport
21.37 Luuletus: Jaan Kaplinski
21.40 Kiirabihaigla: Vereliin
22.20 Hercule Poirot: Kurjus päikese all
00.00 Smallville: Haud*
00.40 Obama – mees, keda ei oodatud*. Dokfilm
01.34 ERR uudised

Kanal 2

06.40 Tõelised kriminalistid: Aitab vanaemadest, 2*
07.25 Reporter*
08.20 Miki-Hiir tegutseb.
Kaljuronimine. Hansuke ja Greteke. Lumemaania. Miki mehhaniseeritud maja
08.45 Tudivilu tuleb õue
09.15 Kokasaade – Lusikas
10.00 Rooli võim
10.30 Kodusaade
11.15 Hooaeg
12.00 Subboteja
13.00 Mootorite maailmas
13.20 Maailma parim laps-mustkunstnik. Perefilm
15.10 Ameerika supermodell 10*
16.10 Inetu Betty: Löödud
17.05 Rosamunde Pilcher – Õnne lapseid. Romantiline draama
19.00 Reporter+
19.35 Pehmed ja karvased
20.05 Tähed muusikas
21.05 Nagu kaks tilka vett.
Komöödia
23.35 Metsikud. Põnevik
01.35 Kodu maailma äärel.
Romantiline draama
03.10 Sihtmärk nr 1*. Põnevik
04.40 Reporter+*
05.10 Pooletuobised*. Komöödia

TV 3

05.40 Kirgedes torm*
07.20 Teismelised ninjakilpkonnad
07.45 Rentslisõdalased
08.10 Eriagent Oso
08.35 Roosa panter
09.00 Mehmed mustas
09.30 Imelaps Malcolm: Vanaema läheb kohtusse
10.00 Head isu!
10.30 Stiilpäevik: Appi tõttab Ženja Fokin*
11.00 Nurgakivi
11.30 Naistemaailm
12.00 Grey anatomia: Kung fu*
13.00 Kättemaksukontor: Kuldmees*
14.00 Bratzi film. Noortefilm
16.05 Katkenud side. Draama
18.00 Homsed uudised: Lumeinglid
18.55 TV3 uudised. Nädalalõpp
19.30 Viide tee
20.30 Seltis segasem 2. Komöödia
22.25 Mul lihtsalt veab.
Romantiline komöödia
00.25 Armastus tapab.
Romantiline põnevik
02.35 Mackenna kuld. Vestern
04.45 Head isu!*05.10 TV3 uudised. Nädalalõpp

PÜHAPÄEV 25.04
Eesti Televisioon

07.25 Künkaotsa kliinik: Raske katsumus
07.35 Inami: Salapärane küla
08.00 Baleriin Angelina: Angelina ja varvastants
08.15 Muumioru lood:
Nuuskmõmmiku lahkumine
08.40 Tweenie-põngerjad: Kui ma kasvan suureks
09.00 Prillitoosi õnnesoovid
09.10 Prillitoos
10.00 Täheleae: Anne Erm
11.15 Sind otsides*
11.45 Jamie Oliver: Pögenemine Itaaliasse
12.10 Peter ja Petra. Lastefilm
12.30 Elav planeet: Süvamerel elukad*
14.20 Kuidas tehti sarja "Elav planeet": Vaju või uju*
14.30 Osoon*
15.00 Ajalik ja ajatu. Kümme kirjiku. Kümme maali, 4
15.30 Teel jalgpalli MM 2010 finaalturniiril
15.55 Kiirabihaigla: Vereliin*
16.35 Vabariigi kodanikud*
17.30 2020: Tulevikuta maja või tulevikumaja?
18.00 Eesti aja lood.
Okupatsioonid: Võim ja vaim
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Elav planeet: Süvamerel elukad
19.35 Reisile minuga
20.00 Sind otsides
19.35 Allo Allo!
20.05 Erisaade
20.30 Hung
21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm
21.20 Aeg luubis
21.40 Sport. Sport
21.57 Luuletus: Jaan Malin
22.00 Uued trikid
22.50 Armastuse keerdkäigud: Kalmistu väravad
23.40 Gilmore'i tüdrukud:
Tülinorija nagu*
00.20 Sinead O'Connori kontsert Avo Sessioni festivalil
01.21 ERR uudised

Kanal 2

06.35 Rooli võim*
07.00 Eestlane ja venelane: Meri, koer ja puuhalg*
07.25 Inetu Betty: Löödud*
08.45 Tudivilu tuleb õue
08.35 Kutsikas Scooby-Doo: Scooby pois
09.00 Tudivilu tuleb õue
09.30 Lastega kodu*
11.30 Pehmed ja karvased*
12.00 Tähed muusikas*
13.00 Teater Endla vs Väike Öömuusikal*
14.00 Ajujaht miljonide-idee*
15.10 Metsik hõbetakk. Perefilm
17.05 Rosamunde Pilcher – Las see olla armastus. Romantiline draama
19.00 Reporter+
19.35 Arapanija
20.05 Tõehetk
21.10 Puhkus. Romantilise komöödia
23.45 Lend 323 katastroof.
Põnevudraama
01.25 Metsikud*. Põnevik
03.10 Reporter+*
03.40 Rosamunde Pilcher – Õnne lapsed. Romantiline draama

TV 3

05.40 Kirgedes torm*
07.20 Teismelised ninjakilpkonnad
07.45 Rentslisõdalased
08.10 Eriagent Oso
08.35 Roosa panter
09.00 Mehmed mustas
09.30 Imelaps Malcolm: Kui poisid oleks tüdrukud
10.00 Platsikuningas: võrkpall on võratur. Lastefilm
11.40 Vilde tee*
12.40 Kõige naljakamad kodusideod*
13.10 Stop!
13.45 Kaks venda. Perefilm
15.50 Tänu Winn-Dixiele. Perekomöödia
14.00 Unistuste printsess*
18.55 TV3 uudised. Nädalalõpp
19.30 Laulud tähtedega
21.10 Laulud tähtedega: Häälatus
21.30 Indiana Jones ja Hukatuse Tempel. Seiklusfilm
23.50 Rikka mehe naine. Põnevik
01.40 NCIS: Kriminalistid:
Mõttemängud
02.30 Telejazz Live
04.35 NCIS: Kriminalistid:
Mõttemängud*
05.20 Mis toimub? Nädalalõpp

TEATED

MÜÜK

• Arli Puukool müüb istikuid 17. aprillil Keila laadal ja 18. aprillil Saku kevadtäikal. Info 518 8465

• Keila kesklinnas müüa 1-toaline korter 31,7 m², 4/4. Aknad vahe-
tatud, turvaüks, madalad kommu-
naalmaksud. Hind soodne, otse
omanikult. Tel 506 7371

• Küttekauplus Männiku tee
106b E-R avatud 8.00-17.00, L
avatud 8.00-14.00. Turbafabrikett,
puitbrikett, kaminapuud. Kase
küttepinnud. Küttegaanul. Tellii-
mine tel 657 7778, 513 7737

• Müüa heitveemahutid- ja septi-
kud 2-25(m³). Hinnad soodsad,
tähtajad lühikesed. Transpordi
võimalus! Tel 5620 7378

• Müüa saetud-lõhutatud küttepuid.
Transpordivõimalus. Tel
5646 5658

• Müüa tõupuhtad lõuna-vene
lambakoera hallid ja valged
kutsikad. 1 emane väga soodsas
hinnaga. Head valvurid. Tel
5650 2644. www.freewebs.com/
armirelli

OST

• Metsaharvenduse OÜ ostab kas-
vavat metsa, raieõigust, metsakin-
nistuid. Metsa ülestöötamine. Tel
516 0843. aavo.pluss@mail.ee

• Ostame kasvavat metsa, raie-
õigust ja kinnistuid. Tasume kohe!
Tel 609 8080, 554 1880, e-post
petso20@hotmail.ee

TEENUS

• Aiad, väravad, terrassid,
lehtlad, kiviparkett. Tel
5330 0703. www.kraugon.ee

• Fekaalivedu. Tel 513 2700, Ülo

• Katuste ja fassaadide ehitus.
Teostatud töödele garantii kuni 5
aastat. OÜ Trook Katuseehitus.
Tel 655 5566, GSM 5343 6257.
www.trook.ee

• Pottsepatööd. Tel 5559 9001

• Teostan elektritööd, mõõtmisi ja
tehnilist kontrolli kasutusloa taot-
lemiseks. Vajadusel projekti koos-
tamine. Olemas vajalikud litsen-
sid. Tel 516 5035

ÜÜR

• Otsime suviseks perioodiks tur-
istidele rentimiseks maju, puhke-
maju (soovitavalt veekogude lähe-
dusest). Täpsem info www.estrent.
ee, e-post: info@estrent.ee, tel
685 8035 või 5692 8572.
ESTRENT COTTAGES OÜ

**Reklaamipinna
broneerimine ja
teadete edastamine
myyk@harjuelu.ee
tel. 646 2215.**

MAANTEEAMET TEATAB:

**Mõigu ristmiku eelprojektiga kavandatavate
tegevuste keskkonnamõju hindamise aruande
valmimine, aruande avalik väljapanek, avaliku
arutelu toimumine ja eelprojekti tutvusta-
mine.**

Keskkonnamõju hindamine on algatatud Maantee-
ameti peadirektori 02.09.2009 käskkirjaga nr 252
"Põhimaantee nr 2/E263 Tallinn-Tartu-Võru-Luha-
maa km 4,4-6,6 Mõigu ristmiku eelprojektiga ka-
vandatavate tegevuste keskkonnamõju hindamise
algatamine".

Keskkonnamõju hindamise programm on heaks
kiidetud Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla
regiooni poolt 24.11.2009 kirjaga nr HJR 6-
7/34719-2.

Mõigu ristmiku eelprojekti koostamise eesmärgiks
on põhimaantee nr 2/E263 Tallinn-Tartu-Võru-
Luhamaa Vana-Tartu maantee ristmiku (km 4,41)
ja perspektiivse Tallinna väikse ringtee ristmiku
(km 6,6) vahelises lõigus I klassi maantee nõuetele
vastava eelprojekti koostamine, millega määratakse
maantee ja ristmike ning kogujateede teemaa,
ristmike ja ristete optimaalsed asukohad, tehniliselt
ja majanduslikult tasuvad lahendused ning viia läbi
keskkonnamõju hindamine.

Arendaja ja otsustaja on Maanteeamet, aadress
Pärnu mnt 463a, 10916 Tallinn, kontaktisik planeer-
ingute osakonna juhataja Tõnis Tagger (tel
611 9363, faks 611 9361, e-post tonis.tagger@mnt.
ee), KMH kontaktisik planeeringute osakonna
peaspetsialist Villu Lük (tel 611 9368, e-post villu.
lykk@mnt.ee).

Projekteerija on konsortium Teedeprojekt OÜ ja
EstKONSULT OÜ, aadress Tartu mnt 80h, 10112
Tallinn, kontaktisik projektijuht Mikk Paloots (tel
529 4517, e-post mikk@teedeprojekt.ee).

Keskkonnamõju hindamise läbiviijaks on Estonian,
Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE
OÜ), aadress Liivalaia 21-40, 10118 Tallinn, juht-
ekspert Kaupo Heinma (litsents KMH0130). Kon-
taktisik Luule Sinnisov, (tel 611 7692, e-post
luule@environment.ee).

Keskkonnamõju hindamise aruandega ja eelprojekti
materjalidega on võimalik tutvuda ajavahemikul
20. aprill-04. mai 2010:

1. Maanteeameti aadressil: Pärnu mnt 463a, 10916
Tallinn ning Maanteeameti kodulehel: www.mnt.
ee;
2. Teedeprojekt OÜ kontoris aadressil: Tartu mnt.
80h 10112 Tallinn ning projekti kodulehel: moigu.
teedeprojekt.ee;
3. ELLE OÜ kontoris, aadressil: Liivalaia 21-40,
10118 Tallinn ning ELLE OÜ kodulehel www.
environment.ee.

Avaliku väljapaneku kestel, so kuni 04.05.2010,
saab keskkonnamõju hindamise aruande kohta
esitada kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja
küsimusi Maanteeameti tööpäeviti kell 8.00-
16.00, e-posti aadressil keskkonnamõju hindamise
ekspertide luule@environment.ee või projekteerijale
mikk@teedeprojekt.ee.

Keskkonnamõju hindamise aruande avalik arutelu
ja eelprojekti tutvustus toimub 04.05.2010 kell
18.00 Peetri Lasteaed-Põhikooli aulas, Pargi tee 6,
Peetri küla, Rae vald.

PALDISKI LINNAVALITSUS TEATAB:

**Paldiski linnavalitsuse 08. aprilli 2010 korraldusega nr 99 on
algatatud detailplaneeringu koostamine Väike-Pakri sadama
kinnistul. Koos detailplaneeringuga algatati ka keskkonnamõju
strateegiline hindamine.**

Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on 5,0 ha. Planeeritav maa-
ala paikneb Väike-Pakri saarel. Detailplaneering muudab Paldiski
linna üldplaneeringut. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on
planeeritava maa-ala krundipiiride täpsustamine ja ehitusõiguse andmine
väikesadama väljaehituseks, mis loob eeldused Pakri saarte arenguvõimalusteks;
juurdepääsude ja liiklusskeemi väljatöötamine, heakorrasuse määramine ning
tehniliste kommunikatsioonide lahendamine. Sadam on mõeldud eelkõige Väike-
Pakri saare elanikkonna ja turistide teenindamiseks. Planeering käsitleb loodava
sadama territooriumi ja akvatooriumi.

Detailplaneeringut koostab Pakri Saarte Arendamise Sihtasutus, planeeringut
korraldab Paldiski linnavalitsus.

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Paldiski linnavalitsuses: Sadama 9,
Paldiski linn, tel 679 0600 või Paldiski linna koduleheküljel www.paldiski.ee.

**Paldiski linnavalitsuse 08. aprilli 2010 korraldusega nr 97 on algatatud
detailplaneeringu koostamine Jaama tn 6c kinnistul. Koos detailplaneeringuga
algatati ka keskkonnamõju strateegiline hindamine.**

Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on 15085 m². Planeeritav kinnistu on
piiratud edelast Pakri lahega, loodest Jaama tn 6 kinnistuga, kirdest Tallinn-
Paldiski raudteega, kagust kinnistuga Jaama tn 6b. Detailplaneering ei muuda
Paldiski linna üldplaneeringut. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on
planeeritava maa-ala krundipiiride täpsustamine ja ehitusõiguse andmine kuni
1350 tonnise veeväljasurvega kalalaevu ja muid aluseid teenindava väikesadama
väljaehituseks. Väikesadam on mõeldud eelkõige samale kinnistule rajatava
kalatööstusliku külmhoone teenindamiseks. Planeeringuga määratakse kindlaks
sadama territooriumi ja akvatooriumi, sadamakai ja muu seonduva infrastruktuuri
asukoht ning suurus, maa-ala heakorrasuse, lahendatakse liikluskorraldus (juur-
depääsud, parkimine jne), tehno võrkudega ja varustusega seotud lahendused.
Planeering käsitleb loodava sadama territooriumi ja akvatooriumi.

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Paldiski linnavalitsuses: Sadama 9,
Paldiski linn, tel 6790600 või Paldiski linna koduleheküljel www.paldiski.ee.

**Paldiski linnavalitsuse 08. aprilli 2010 korraldusega nr 101 "Raja maaüksuse
detailplaneeringu kehtestamine" on kehtestatud Raja kinnistu detail-
planeering (Plesart Studio töö nr 07EP-2007).**

Planeeritava ala, mis hõlmab Raja maaüksust katastritunnusega 58001:007:0401,
suurus on 15,52 ha. Detailplaneeringu koostamine algatati Paldiski linnavolikogu
08.02.2007. a otsusega nr 13 ja selle eesmärgiks oli Raja kinnistu kruntideks
jagamine, planeeritud kruntidele ehitusõiguse määramine, keskkonnatingimuste
seadmine, juurdepääsude ja liiklusskeemi väljatöötamine ning tehniliste kom-
munikatsioonide lahendamine. Kokku moodustatakse 42 elamumaa kinnistut, 2
sotsiaalmaa kinnistut, 1 tootmismaa kinnistut, 1 veekogude maa kinnistut ning
lisaks teemaa kinnistud. Detailplaneering on kooskõlas kehtiva Paldiski linna
üldplaneeringuga, mis määrab antud planeeringualal maakasutuse juhtfunktsio-
oniks elamu reservmaa.

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Paldiski linnavalitsuses: Sadama 9,
Paldiski linn, tel 679 0600 või Paldiski linna koduleheküljel www.paldiski.ee.

**Paldiski linnavalitsuse 08. aprilli 2010 korraldusega nr 102 "Paldiskis Pakri
tn 5, Pakri tn 5a, Pakri tn 7, Rae tn 36a ja Linna park maaüksuste
detailplaneeringu kehtestamine" on kehtestatud Paldiskis Pakri tn 5, Pakri
tn 5a, Pakri tn 7, Rae tn 36a ja Linna park maaüksuste detailplaneering
(Paldiski linnavalitsuse poolt koostatud töö nr DP03-2009).**

Detailplaneering on algatatud Paldiski linnavolikogu 19.06.2007 otsusega nr 42.
Planeeringuala on laiendatud Paldiski linnavolikogu 22.05.2008 otsusega nr 22.
Planeeringuala hõlmab Pakri tn 5 (katastritunnus 58001:002:0500), Pakri tn 5a
(katastritunnus 58001:002:0074), Pakri tn 7 (katastritunnus 58001:002:0224),
Rae tn 36a (katastritunnus 58001:002:0082) ja Linna park (katastritunnus
58001:002:0233) maaüksusi ning selle suurus on kokku ca 6,34 ha. Detailpla-
neeringu eesmärgiks oli kruntide ehitusõiguse määramine erinevate olemasolevate
kultuuri- ja spordiehitiste korrasdamiseks ja laiendamiseks, planeeringuala liiklus-
ja parkimiskorralduse määramine, haljastuse ja heakorrasuse põhimõtete mää-
ramine. Planeeringu lahenduse alusel moodustub 1 sotsiaalmaa alaliigiga ühis-
kondlike ehitiste maa kinnistu, 1 liiklusmaa kinnistu, olemasolev 1 sotsiaalmaa
alaliigiga üldkasutatav maa kinnistu, 1 olemasolev tootmismaa kinnistu ning
lisaks 2 tootmismaa kinnistut (alajaamad). Detailplaneering on muuhulgas
aluseks jalgpallistaadioni rajamisele Pakri tn 7 kinnistule. Detailplaneering on
kooskõlas kehtiva Paldiski linna üldplaneeringuga.

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Paldiski linnavalitsuses: Sadama 9,
Paldiski linn, tel 679 0600 või Paldiski linna koduleheküljel www.paldiski.ee.

Prangli Põhikooli pere
mälestab endist koolijuhatajat

HEINO KAHROT

ja avaldab kaastunnet omastele.

*Mida ta mõtles, ei tea. Mida ta tundis, ei taju.
Kuid, et ta elas, on hea. See, et ta oli, ei haju...*
Südamlik kaastunne Teile, Geidi ja Kalev

PISITÜTRE

kaotuse puhul.
Lahepere Kultuuriselts

Südamlik kaastunne Kristeleile perega kalli

ISA

surma puhul.

Klassikaaslased ja klassijuhataja
Vasalemma põhikoolist.

LOOMADE HOIUPAIK

265 T-4
Vanus 10 kuud
Sugu Tüdruk
Leitud Raasiku vald,
Jägala mnt,
13.04.2010
Loovutus 27.04.2010

275 T-5
Vanus 8 aastat
Sugu Poiss
Leitud Harku vald, Muraste,
08.04.2010
Loovutus 22.04.2010

294 T-5
Vanus 10 kuud
Sugu Poiss
Leitud Raasiku vald,
Jägala mnt,
13.04.2010
Loovutus 27.04.2010

16649-16652
Vanus 2 kuud
Sugu Tüdrukud
Leitud Leedri tee,
18.02.2010
Loovutus 04.03.2010

16796-16799
Vanus 2 kuud
Sugu Tüdrukud
Leitud Keila vald, Ohtu küla,
07.03.2010
Loovutus 21.03.2010
Alles on kaks kutsikat

16924-16927
Vanus 3 kuud
Sugu Tüdrukud
Leitud Pärnu mnt,
21.03.2010
Loovutus 04.04.2010

17000
Vanus 1 kuu
Sugu Poiss
Leitud Spordi tn,
30.03.2010
Loovutus 13.04.2010
Kutsikas on hoiukodus

17111-17112
Vanus 1 kuu
Sugu Poiss ja tüdruk
Leitud Sepa tn,
09.04.2010
Loovutus 23.04.2010
Kutsikad vajavad hoiukodu

17114
Vanus 1 kuu
Sugu Tüdruk
Leitud K. Kärberi,
10.04.2010
Loovutus 24.04.2010
Kutsikas on hoiukodus

Tallinn, Viljandi mnt 24D. Tel. 621 7746; 5349 4045. www.loomadehoiupaik.ee

Tallinna krematoorium

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringselt kogu Eesti piires. Tuhastamis- matus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. Suurim urnivalik Eestis. Kaks kabelit ja kaks peieruumi.
Telefon 623 8808 – 24h!
www.krematoorium.ee

Neljandat aastat ilmub Harjumaal koostöös Luige Kevadlaadaga (6.-9. mai) Harju Elu erileht

HARJU Kevad ja AED

MAAKONNALEHT

Erilehe toimetab ajakirjanikust hobiaednik Kaia Roots, nõu annab aiandusspets Väino Eskla.

Sellel eripärasel kevadel kirjutame:

- kevade eripärad – kuna külvata, mida istutada;
- mis on aias sellel aastal moes;
- kes aiandusfirmadest on raske talve üle elanud;
- mida uut pakuvad nad Luige laadal.

Erileht KEVAD ja AED ilmub 7. mail 2010, trükiarvuga 6000, millest 4500 läheb Harju Elu tavalugejatele ja 1500 tasuta jaotamiseks Luige Kevadlaadal (külastajaid tavapäraselt 15 000).

Pakume kõigile firmadele ja lillekasvatajatele võimalust avaldada reklaami Harju Elu erilehes KEVAD ja AED.

HINNASOODUSTUS kuni 25%, kui tellite reklaami enne 19. aprilli.

Helista ja küsi lisa!

Telefon 646 2214, e-mail myyk@harjuelu.ee.

Aleksei Turovski
Mati Kaal
Vladimir Fainstein

Ülo Russak

Nad kuuluvad maailmale

Ainult aprillis Harju Elu lugejaile tasuta põnevik

Meistritelt meistritest – raamat inimese ja looma suhetest. 220 lehekülge põnevust:

- suhted loomaaias, aga ka kaugel väljaspool looma- aeda – Amuurimaal, Franz Josephi maa saartel, Moskva kohal taevast ja Veskimetsa põrgus;
- ajaloolised, seni avaldamata fotod jääkarude kütimisest, jahist amuuri leopardidele, elevantide hambaravist, tiigriaga jagatud einest.

Tellides toimetusest ajalehe Harju Elu aasta lõpuni hinnaga 320 krooni (firmadele 400 krooni), saad tasuta kaasa kogu pere põneviku

NAD KUULUVAD MAAILMALE.

www.harjuelu.ee myyk@harjuelu.ee

Harju Elu

www.harjuelu.ee

Vastutav väljaandja
Ülo Russak – 631 1456
Peatoimetaja
Kaia Roots – 646 2215
Tegevtoimetaja
Marko Tooming – 646 2215

Toimetajad
Toomas Roosileht, Allar Viivik
Regina Lilleorg – 646 2215

Küljendus
Lauri 'PL' Lumiste – 631 1456

Müügijuht
Terje Lilleoks – 631 1456

Postiaadress:
10122 Tallinn, Endla 31-13,
tel: 631 1456, faks: 631 1316,
e-post: info@harjuelu.ee

Astu läbi: Endla t. 31,
I korrus, tuba 13, kell 9-16

Maakonnaleht Harju Elu,
tellimisindeks 69 841

Väljaandja OÜ Harel,
Trükk: AS Printall

Reklaami sisu ja lugejakirjades
toodud seisuksõhtade eest
toimetus ei vastuta.

Reklaamide laekumise tähtaeg
reedelehenumbriks on
neljapäeval kell 14.00.

Maeru Trahter

30. aprill kell 20.00
VOLBEADAMINE!
Võta kaasa kannel,
kitarr, pasun, bänd
vmr. Tule ja tõmba ise
pidu käima!
Parimale nõiale ja
pillimängijale auhind!
Tel. 671 3399
www.maeru.ee

ELEKTRIRAUDTEE
AASAST 1924
www.elektriraudtee.ee

RONGIINFO
TELEFON 1447

RONGIGA ON MUGAV!

Linnu talu müüb laupäeval,
17. aprillil Hy-Line töugu
pruune ja valgeid aasta
munenud kanu 40 kr/tk ja
munemist alustanud noor-
kanu 100 kr/tk (lettellemi-
sel tel 503 1485) järgmi-
stes bussijaamades:

Aegviidu - - - - -	11.10
Soodla - - - - -	11.45
Kostivere - - - - -	12.20
Lagedi - - - - -	12.40
Jüri Kiriku plats -	13.00
Aruküla - - - - -	13.30
Kehra - - - - -	13.55
Kose - - - - -	14.40
Kose-Uuemõisa -	15.00
Ardu - - - - -	15.30

Telefonid 5559 4530,
503 1485, 501 7500

VIHJA – SAAD SADA KROONI!

Harju Elu maksab iga
vihje eest, mis viib
artikli ilmutamiseni,
vihje autorile 100
krooni. Käi silmad
lahti, saada vihje
adressil
info@harjuelu.ee ning
täida oma rahakotti!

Raja K.T.

Bioküttega tegelev OÜ Raja K.T. ostab
3-6 m küttepuid, saepinde ja
lehtpuuraid Lääne- ja Harjumaal.
Vajadusel teostame giljooniga võsaraiet
(kraavikaldad, teeäärred, põlluaäärred jne.).
Hinnad kokkuleppel,
tasumine kiire ja garanteeritud!
Helista ja küsi lisa, ning teeme koostööd.
Tel. 514 9668, rajakt@hotmail.ee

REINPAUL

HAKKEPUIDU TOOTMINE

VÕSA JA RAIJÄÄTMETE
OST KOOS RAIJE JA
VÄLJAVEOGA.
ÜMARPUITRIKETI MÜÜK.
INFO TEL. 5593 3899

PUIDUTÖÖLEMISE
(PINDLAUAD, SAEPURU,
KLOTSID, HÖÖVELLAAST)
JÄÄKIDE OST.
PUITEHITISTE LAMMUTUS,
HAKKIMINE.
ÜMARMETSAMATERJALI
HAKKIMISE TEENUS.
INFO TEL. 528 5800
WWW.REINPAUL.EE

KOMMENTAAR KEVADEST

Kevadetüüd

Kuidas kõlab üks tõsisel armuvalus hüütud konnakrooks?

Kui pika tee kaaslast otsingul võtab rännata karmist talvest veel täielikult mittetoibunud rästik?

Kas pesapunumine ja munamunemine juba käib?

Kui sinised on need selle kevade esimesed sinililled ja kui võimas võimsaim omataoliste seas, Eestimaa suurim juga?

Kõigile neile kevadküsimustele vastamiseks pole vaja sõita maha sadu kilomeetreid, otsida inimestest rüvetamata ja masinatest räsimate loodust kuskil Lõuna-Eesti küngaste vahel. Piisab paarist tunnist ajast ja kõvast tahtmisest ning natuke oskusest otsida, et neid kevadekuulutajaid kõiki siinsamas Tallinna külje all kohata.

Esimesena roomas vastu rästik. Uimaselt-uimaselt küll, aga ikka roomas. Sealsamas, kus ta viimastel kevadel ikka roomanud on – Türiisalu pangal. Ei mitte seal päris platool, kus inimesed pulmitamas ja pärast enast kõrgelt alla kukutamast käivad. Pulmitujad olid seal parasjagu ka.

Noor rästik otsis aga alles kaaslast – rohkem aga ehk isegi päikesesooja – vaateplatooast natuke allpool olevast astangul. Roomas ja roomas – aega oli tal ju küll, terve suvi alles ees – leidis siis keskpäevase päikeselaigu ja sinna ta ma magama jäigi.

Nagu poleks inimestel sealt magamispaigast paarikümne meetri kaugusel parasjagu pulmi või ei ootaks teda ennast kuskil kaasa. Sinililled õitsesid sealsamas, ootasid siugude tõelist pulmaaega, et nende armumängu siis täies ilus ehtida. Inimpulmitajatele sinililled korda ei läinud – nende pulmahäll, auto, oli ehitatud roosidega.

Konnad Pirita jõel, Sinihalliku kandis, olid aga vilkad. Õigemini vist maiaid. Algul ajas suurem ja tumedam – tõenäoliselt isane – pisemat taga. Kui isasel aga viland sai – noh eks kõik isased väsi ju sellest mängust ükskord – hakkas pisem ja heledam teda taga ajama. Käitumise järgi arvates – emane. Nemad on selles mängus vist väsimatud. Selliseid põnevaid paare oli mõnemeetrise jõelõigu kohta ehk kümnekond. Ikka tõsine pulmapidu.

Kurg sealsamas, ehk pool kilomeetrit eemal, tuterdas aga üksinda pesas. Ju oli armumäng mängitud, nüüd ootas tulevast ema tõsine töö – munade haudumine. Tulevane isa läks aga hoopis rästikute või konnade pulmapeole kontvõoraks – kes sedagi teab?

Jägala kosk kukkus aga oma alatist kukkumist, võimsamalt ehk kui paljudel varasematel kevadel. Mühises oma katkematu müha, laulis oma igakevadist laulu.

Looduse katkematu ringkäik... (Ülo Russak)

Ilm Harjumaal Reede

	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev
Aegviidu	-2...5 °C 3-8 m/s	-2...4 °C 3-9 m/s	-5...7 °C 1-3 m/s
Kose	-3...4 °C 3-9 m/s	-2...3 °C 3-9 m/s	-4...6 °C 2-3 m/s
Loksa	0...3 °C 6-12 m/s	0...2 °C 6-10 m/s	0...3 °C 4-8 m/s
Paldiski	-2...4 °C 4-10 m/s	-2...3 °C 3-8 m/s	-3...5 °C 3-4 m/s
Riisipere	-2...4 °C 4-10 m/s	-2...3 °C 3-8 m/s	-3...5 °C 3-4 m/s
Tallinn	-3...4 °C 3-9 m/s	-2...3 °C 3-9 m/s	-4...6 °C 2-3 m/s

- vihmasadu
- lumesadu
- äikeseoht
- jäide
- pilves
- vahelduva pilvisusega
- päikesepaiste

FOTOARVAMUS

LEIA PILDILT KELLANUPP
Keila teraviljakombinaadi väravas teatab suur silt, et nuppu tasub otsida just siit. Aga kust täpselt, seda sildil kirjas ei ole. Kiirus olgu sisse sõites väike. Aga kellanupp asub kas valvuri käes või on sootuks teadmata kohas! (Allar Viivik)

NÄTSTI!

Talgud Naissaarel – välja müüdnud!

Käisin Naissaarel esmakordselt tosin aastat tagasi. Tagantjäre tunnistatan – see oli armastus esimesest silmapilgust. Hiljem sai saart külalastud igal aastal. Inimese jaoks, kes terve elu pealinnas elanud, pakub saar alustuseks jahmatava kogemuse – Tallinna siluett paistab üle vee, kuid ümberringi on rahu ja vaikus. Liivarannal pole ühtegi inimjalge. Kümne kilomeetri kaugusel üle vee võideldakse samal ajal Pirita rannas suviti koha eest liival vaat et jõuga.

Saarega on aastate jooksul seotud igasugu plaane. Õnneks pole enamus neist teoks saanud. Saare paljukiidetud "ürgloodus" on säilinud.

1. mail toimuvad ka Nargõl talgud. Kogunisti seitse erinevat talgupaika või -tegevust on välja kuulutatud. Kohti poolteistsada, kõik on juba broneeritud. Selle pehmelts öeldes hõredalt asustatud saarel läheb kõvemaks tööviitumiseks. Teeme Ära kodulehel asuva

info kohaselt korrastatakse kõiki objekte, mis üldse vist saarel asuvad.

Ei mäleta mina, et saarel oleks olnud tohutuid prügmägiseid. Tegelikult ei mäleta ühtegi prügmäge. Mäletan, et saar oli kaetud tiheda metsaga. Mäletan, et saar oli ääretult mõnus aega veeta. Enne lõbu, siis töö, kui tekib vajadus.

Et saare talgukohtad nii kiiresti broneeriti, oleks võinud ju talguhuvilistelt lausa piletiraha küsida. No näiteks sada krooni päse. Sada viiskümmend inimest – kokku 15 000 krooni.

Naissaare talgupäev erineb teistest talgukohtadest ka selle poolest, et seal asuvad palehigis loodusparki korrastama turistid. Saarel endal elab ju vaid paar inimest. Teistes talgukohtades tulevad talgutele eeldatavalt siiski kohalikud inimesed, kes oma kodukoha väljanägemist parandada soovivad. (Marko Tooming)